

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 "
Pe o lună . 2-40 "

Nr. de Duminecă
pe un an . 5 Cor.
Pentru România și
America . . 10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Dez. Forenca-nova 28.
INSERTIUNILE
se primesc la adm. in-
trafe.
Mănușile publice și Loc. de
schimb costă fiecare și 20 B.
Manuscrisurile se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Fumegă putregaiul.

(* *) În coloanele acestui ziar s'a ză-
grăvit de multe ori psihologia oamenilor,
cari trecând din lăgărul luptelor noastre
politice și au făcut culcuș sub aripile oculo-
ritoare ale guvernului. De câte ori am în-
cerat să schițăm conturile unui asemenea
suflet, totdeauna am spus clar și răspicat:
nu vă mai bateți capul să găsiți o justifi-
care principiară pentru purtările acestui in-
divid, ci puneți-i la cântar cinstea și așa
vorbiți. Era doar' un lucru elementar să
vezi, că în toată frământarea noastră poli-
tică nu poate exista decât o singură linie
de conduită pentru orice Român cum se cade,
care e evidentă fără nici o trudă deosebită și
pe care trebuie s'o urmezi, dacă ți-e mîntea
întreagă și sufletul curat. Era tot atât de
ușor să bagi de seamă, că toți câți ne pă-
rădesc n'o fac asta, fiindcă principiile par-
tidului nostru național le-ar jigni credințele
lor politice, ci fiindcă ei sînt pur și simplu
oameni fără credințe, cari vor să se căpă-
tuiască cu orice preț.

Cu cât se înmulțea cu o nouă trecere
numărul acestor potoliți ahtiați de pace,
cari cu ramură de maslin în mână și cu
virtuți evanghelice pe buze încasau diurne
și se înțoleau în slujbe grase, noi totdeauna
î-i arătam cu degetul și apelam la judecata
deaproapelui: Uită-te la acest om, cumpă-
nește-i toate faptele, cercetează-i cinstea și
ai să vezi că nu-i om de omenie. Și așa
am lucrat totdeauna cu desgust și cu ră-
ceală.

Pe urma noastră viața cu bagajul ei de
fapte venea și ne verifica spusele. Și așa
cu încetul s'a formulat o axiomă socială la
noi, care venea cam așa: Toți slabi cari
vor să trăiască pe ușor și să câștige fără
vrednicie și fără muncă situații, toți ne pă-
rădesc pe rând și trec în tabăra guvernului,
unde nu există altă normă de apreciere a
meritelor unui om, decât tiradele lui pa-
triotice. Această îndrumare de filozofie a
vieții a pus la noi stăpânire pe multe su-
flete maleabile și vedeam cum zi de zi își face
vânt un nou cucerit, care cu aiere de om
cumiațit devenea propagatorul »moderațiu-
nii« și ne vorbea de binefacerile păcii. Și
așa zi de zi, azi unul mîne altul...

Se înțelege, că această stare de lucruri
a provocat o perturbație morală în societate
noastră. Văzând cum îi saltă norocul
pe acești căpătuiți, cari dintr'una au înce-
put să înnoate în bunătați, lumea noastră a în-
ceput să fie stăpânită de îndoială și din ac-
centele ei de amărăciune se deslușeau pe-
alocurea urme de cinism. În cutare colț de
cafenea vorbea cam așa preonoratul din
consistor, când împărțea cărțile la masa de
job: — « Ori cum stai să socotești, tot
Burdia mai cuminte, tot Burdia mai deștept.
Burdia din măcelar s'a făcut consilier de
curte și milionar. Maniu cu puritanismul
lui e avocat în Blaj și descurcă proese,
când Burdia bea șampanie cu ministrul la
Hungaria și azi mîne-l vezi baron.

Așa se face politica cu cumpăneală și
cu vorbe bune, nu cu chiote la gazetă și
discursuri frumoase în parlament. Da, da

Burdia e deștept... — urma înainte preano-
ratul, ale cărui vorbe trezeau simpatiile
conmesenilor, cari se uitau cu zîmbete de
ironie la tînărul din colț îngropat în vravul
de gazete: »Asta n'are s'ajungă departe cu
idealismul lui...« Așa prindea rădăcini cu
încetul un spirit de utilitarism îngust, pro-
pagat de indivizi fără deosebite scrupule de
ordin moral și întărit de atâtea exemple
triste ale vieții. În toiul acestei frământări,
care săpa moralul public, mulți din oamenii
noștri apucau să uite că numai cinstea
poate fi busola unei personalități și se o-
bișnuiau cu interpretări tot mai elastice ale
onorabilității, fiindcă vedeau cum curățenia
de moravuri nu-și poate găsi răsplata cu-
venită în împrejurările particulare ale vieții
la noi. Acest spirit de îndoială, cu multe
note de cinism, adevărate preludii ale unei
destrămări sociale, a devenit din ce în ce
mai pronunțat în timpul din urmă și poate
nu greșim dacă afirmăm, că a avut un rol
hotărîtor în multe din înfrîngerile mișcării
noastre electorale mai recente. Și a vădit
cu deosebire influență nenorocită în Bănat,
unde preoți și protopopi și alți fruntași au
ajuns să fie susținătorii pe față și propa-
gatorii acestui curent deosebit.

Ca în toate acțiunile provocate de aven-
turieri fără scrupule morale, a trebuit să se
răz bune și aici călcarea cinstei. Și s'a răz-
bunat destul de crud și chiar mai repede
decît ne așteptam. Procesul de putrefacție
s'a început, putregaiul a pornit să fumege
și mirosul lui desagrabil pătrunde astăzi
întreagă atmosfera vieții publice.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Viața literară.

»Plagiatul« d-lui Lovinescu. — Antologiile și li-
terații noștri. — Manualele din anul acesta. —
Se cere o bună carte de istoria literaturii române.

De Il. Chendi.

Dl Lovinescu, tînărul docent dela Facultatea de
litere din București, căruia noi îi dorim succese
în măsură cu talentul său, își inaugurează de-
camdată cariera prin un incident destul de ne-
plăcut. Îndeletnicindu-se și d-sa, ca orice profesor
ce se respectă, cu rentabila meserie de alcătuitor
de cărți didactice, s'a întîmplat să-și găsească un
dușman anonim printre colegii săi, care să-l acuze
de plagiat.

E vorba de o carte elementară de cetire fran-
ceză pentru clasa II a de gimnaziu, apărută anul
acesta la Socec. Anotimul ne spune despre căr-
țuța dlui Lovinescu, că este plagiată *en gros* după
autorul francez E. Ramé. Lecțiuni întregi sînt
luate și ciurțite după cartea autorului francez.
Clișeele gravurilor de asemenea. Și toată opera-
țiunea această de transpunere a unei cărți didac-
tice franceze în carte didactică pentru Români e
dovedită pe larg, prin paralele pe două coloane
și prin interjecțiuni violente de desaprobară din
partea descoperitorului, care ne mai spune, că pe
când cartea lui Ramé la Paris costă numai 1 fr.
75, aceeași carte în redacțiunea dlui Lovinescu,
costă nici mai mult, nici mai puțin decît 3 fr. 25.

Firește denunțul acesta a îndrăznețului plagiat
n'a întîrziat să facă senzație și adversarii d-lui
Lovinescu — căci poți fi atât de blajin și de
inofensiv ca dl Lovinescu și totuși să ai adver-
sari! — mai ales cei dela »Facla«, cu steagul
roșu în proșap, au și voit să bată capitală dintr'o
monedă atât de convențională. Rău fac, după
părerea mea, d'nii aceștia că se aarmează pe
chestiunea plagiatului.

Domnul Lovinescu a săvârșit, fără îndo-
ială, o singură greșeală, ce e drept destul de
gravă și anume, că n'a fost atât de băgător de
seamă, că în prefață, sau într'o notă, din căl-
căiul vre-unei bucăți, să ne dea vre-o deslușire
despre raporturile dintre d-sa și francezul Ramé.
Căci o indicare a izvoarelor nu este o rușine,
pentru o carte bună, ci o chestiune de elemen-
tară datorie de autor didactic. Incolo însă toate
antologiile și cărțile de citire de acest gen, la
noi ca și la alte popoare, se completează după
felurii autori străini și se orînduiesc după con-
siderații literare și pedagogice și, cum dl Lovi-
nescu n'a făcut mai mult, acuza de »infam pla-
giator« este grațioasă.

Trebuie să facem la acest loc însă o altă ob-
servare în legătură cu felul cum se întocmesc
antologiile și cărțile didactice de limba română,
având în vedere îndeosebi câștigul material ce
rezultă pentru autorii lor.

Nu cunoaștem precis legea care hotărăște dreptu-
rile pentru tipărirea și introducerea acestor
cărți, este însă cert, că plața didactică din Bu-
curești abundă în fiecare toamnă de ele, că edi-
țiile se retipăresc aproape în fiecare an și că

toată lumea se plînge de extraordinara lor scum-
pete. Profesorii autori, cari au legături cu colegii
lor din Capitală și provincie, împreună cu edi-
torii lor fac o adevărată avere și ating, ca Man-
liu pe vremuri, sume considerabile. Simpaticul
Escan al gramaticilor și compozițiilor române,
dl Manliu, trăiește astăzi, ca un Conte, la Dresda,
grație nenumăratelor sale antologii.

Să stăm drept și să ne întrebăm: al cui este
meritul că aceste cărți au atîta căutare? Cine
sînt aceia, cari contribuie ca aceste cărți să și
poată face rostul lor cultural? Desigur noi pro-
fesorii! Oameni cu oarecare orientare în materie
literară, ei n'au de cheltuit nimic original la al-
cătuirea acestor cărți. O mică operație cu foar-
fecă ajunge, pentru a le gruca și confeșiona.
Incolo tot meritul este al scriitorilor compilați și
forfecăți, fără știința și fără voia lor. Este aceasta
un fel de meșteșug de a face pe mijlocitorul cu
avutul intelectual al altora.

Răsfoim prin ultimele ediții de cărți de lectură
școlară. Toți autorii noștri în viață sunt puși la
contribuție. Coșbuc, Goga și Iosif sunt despuși
pe de-a întregul. Sadoveanu, Gârleanu și Sandu,
dintre prozatorii tineri, ocupă multe pagini în
antologiile aceste. Și alături de dînșii o serie de
alii scriitori. Iar pentru contribuțiile aceste nece-
sitate, scriitorii noștri în viață, atât de lipsiți
une ori, nu văd nici o umbră de onorar, nu văd
nici cea mai mică răsplată, pe când profesorii
abili știu să încaseze cu vîrf pe urma muncii
lor tehnice, întemeiată pe creațiunile literaților.

O simplă întrebare: n'ar fi scriitorii în dreptul
lor să-și formuleze pretențiile lor față de autorii
de opere didactice mercantile?

Ironia sorții a voit ca tocmai șeful acestor săltați de noroc, ipochimenul sătul și rumen, care a deschis drumul unei garde întregi, tocmai Burdia să se prăbușească mai întâi. Ce s'a petrecut dăunăzi în congregația comitatului Caraș Severin, când cu unanimitate s'a decis să se puie secevestru pentru un sfert de milion, bani pierduți, pe averea lui Burdia, e un lucru care e mai plin de învățăminte, decât când cutare casier dela vre-o bancă defraudează câteva mii de coroane și fuge în America, sau își retează grumazii cu briciul. Aici e deruta unui om, care se rostogolește dela înălțimea unei situații politice și sociale, unde s'a ridicat pe nedrept, din puterea unui nenorocit sistem de guvernământ, pe creiază platformă de existență și căpătuială numai sufletelor purtate de păcat. Burdia s'a ținut la suprafață și a ajuns mai strâșnic ca un vlădică, tocmai în urma serviciilor lui politice, care l-a făcut să calce în picioare toate îndemnulire firești ce se nasc în sufletul unui Român cinstit. El s'a ridicat din treaptă în treaptă pe scara de argint, tocmai fiind că a aruncat toate îndemnulirele ce le avea față de neamul lui și a ajuns o unealtă oarbă în mâna dușmanului. Când își frînge gâtul acest om și trufia lui cade în noroi, se frînge un simbol al rătăcirii și se sfarmă o încorporare tipică a răului. Deasupra celui căzut își cântă veșnicul imn de biruință cinstea triumfătoare.

Nu știm care va fi sfârșitul acestei prăbușiri? Nu știm dacă se va mai putea repara printr'o petecire oficială această cinste zdrențuită. Nu știm nici dacă »ilustritatea Sa« va ajunge din nou la bardă, care i-a fost instrumentul primordial al carierei sale vertiginose, sau înainte de scufundare se va mai svârcoli puțin șiși va vărsa »mărăciunea în cerneală de tipar la gazeta »Severinul«? Cert este însă că începutul sfârșitului s'a făcut și că pe arena vieții publice dela noi nu va mai apărea o figură de aventurier, care prin orice pășire și prin

toate rosturile lui semăna un duh otrăvitor și-o morală șubredă.

Învățătura acestui caz e tot povestea veche cu înțelepciunea ei bătrânească, care spune că cinstea e cea mai frumoasă podoabă. Ni-se dă din nou prilejul să vedem că chiar și în această țară mai curând sau mai târziu se răzbuună mărirea clădită pe minciună și pe vânzare de neam. Această cădere e un prilej de reconfirmare morală pentru obștea noastră, pe urma căruia Șegheștii împreună cu achizițiile mai proaspete de derutați vor avea probabil mici și trecătoare accese de muștrare a conștiinței. Bărbații noștri cari cu sufletul povățuit de idealism își urmează drumul înainte câștigă o satisfacție și superioritatea lor se ridică strălucitoare deasupra acestui putregai fume-gând.

Dela măsura de cărți, ori din colțul ascuns unde vă faceți trebușoarele și vă fărâmați bruma deviață sufletească îngustă, d-voastră atâția onorați și preanonorați, n'ar strica să cumpăniți această tragedie vulgară și să vă aduceți aminte, că în labirintul vieții singură cinstea e menită să îndrume cărările omenești. Să cumpăniți pățania »ilustrității sale« și să vă dați seama, că la urma urmei tot mai bine e să fii om de omenie.

Probabilitatea unei iminente demisii a guvernului? În consiliul de miniștri ce a avut loc ieri, ministrul de finanțe, Lukács, a raportat cabinetului că tratativele cu guvernul austriac asupra admiterii plăților în numerar s'au întrecut brusc, deoarece nici mandatarii specialiști ai celor două guverne n'au putut să convină asupra vreunei soluțiuni. Guvernul austriac continua a refuza în mod hotărât concursul său pentru aranjarea definitivă a valutei și nu e învoit pentru sancționarea plăților în numerar. Comunicările acestea ale ministrului Lukács au avut darul să alarmeze cercurile politice din Budapesta și se spune că situația guver-

nului e serios periclitată, deoarece guvernul s'a angajat prea mult în fața opiniei publice din Ungaria în chestiunea plăților în numerar.

Noi însă nu ne îndoim că sferele hotărâtoare vor găsi modalitatea potrivită a asigura guvernului o convenabilă retragere în această chestiune, după ce aceste sfere nu vor să provoace necesitatea unei noi campanii electorale ce ar fi inevitabilă în haosul cauzat de o demisie neașteptată a guvernului. Situația guvernului ungar, care se întemeiază pe un neobișnuit de puternic bloc guvernamental, prezintă sferelor conducătoare, fie și numai la aparență, mai multe garanții de stabilitate decât cea a guvernului austriac. În fața unei alternative, sacrificarea guvernului austriac e mai probabilă și din cauză că o criză de guvern în Austria n'ar fi decât un fericit pretext pentru amânarea acestor odioase tratative.

Consiliul de miniștri a luat de altfel hotărârea ca contele Khuen-Héderváry să cerce o soluțiune împreună cu baronul de Bienerth, primul-ministru austriac.

Un nou atac al revistei »Preparazione«. Revista militară italiană, »Preparazione«, care — după cum am anunțat ieri — a atribuit fortificării flotei austro-ungare o tendință antiitaliană, scrie, în numărul său mai recent, următoarele: Discursurile ce s'au rostit în delegațiuni ne dau o nouă dovadă, că naționalitățile din Austro-Ungaria, deși îndușmănite foc între ele, în afară, se prezintă unitate și solicită o energică politică, de externe. Aceasta se explică ușor dacă ne dăm seama că naționalitățile din monarhie își văd asigurată existența, numai în cadrele monarhiei și că din pricina asta legătura dintre ele și monarhie e foarte puternică. E deci o prostie a afirma că monarhia e slăbită. Aceasta să și-o însemne Italia. Blocul puterilor centrale e atât de tare, încât poate să facă rezistență ori-și-cui, chiar și în cazul dacă Italia n'ar ține cu el.

Moștenirea lui Lueger. Din Viena se anunță: ieri a avut loc alegerea parlamentare în

Firește, vorbesc numai de cele viitoare. Deocâdata, față de cele apărute, să admitem uzul și abuzul din trecut. Așa cum sunt cărțile noastre pentru învățătura limbii române în liceele din România, nu se poate zice că mu'te dintre ele n'ar fi făcute cu îndemănare. Dintre altele multe vom cita aici »Cartea de citire pentru clasa I secundară« de d-nii profesori A. Lupu, Antonescu și Ștefan Pop (autorul »Dicționarului ortografic«), două forte didactice ale învățămîntului secundar, cari au ținut seama în cartea lor îndemnebi de fondul național și cel instructiv al bucișilor atase. D-l E. Lovinescu, prielnașul cu plagatul a editat de d-ara asta cărți de citire pentru întâile patru clase gimnaziale și a introdus, ca inovație în aceste cărți, o serie de ilustrații întregi, făcând să vie și într'ajutorul culturii artistice a elevilor. Mult mai slabă este cartea de limbă română, pentru clasa a doua de fete, a d-ului Petre Haneș, un pasionat fabricant de manuale problematice. Iar în schimb manualul de citire pentru clasa a treia secundară, scris de oamenii de gust literar, scriitorii ei însiși, de d-nii profesori I. Suchianu și M. Stroeșcu, probează și de data asta judecata serioasă a acestor editori în materie didactică.

Vorbînd de volumele, cu material literar colectiv, din anul acesta, nu putem trece cu vederea »Cursul de limbă română« pentru întâile trei clase liceale, de d-nii O. Densușianu și Candre-Hecht (aproape fiecare volum costă suma de lei 3-50), al căror merit zace îndemnebi în forma și ilustrațiile îngrijite. Forma și de data asta știe s'o salveze dl Densușianu!

Vorbesc despre aceste cărți și atrag atenția asupra lor, deoarece la noi în Ardeal, chiar țară a le putea introduce oficial în școale, ar fi bine să străbată ca simplă lectură casnică.

Din păcate nu ni s'a dat nici în toamna aceasta posibilitatea de a înregistra apariția unei cărți, de mult așteptate, anume a unui bun manual de istoria literaturii române. Progrese pe acest teren s'au făcut ele destule. Numai în Ardeal se mai orientează lumea după calețelul lui Lăzărici. Aici în România literatura veche a fost complet adunată, rînduită și expusă de d-nii Blănu și Hodoș în »Bibliografia veche« și de dl Iorga în volumele sale de »Istoria literaturii«. Aceste servesc ca izvoare de orientare pentru profesori, ca orice operă fundamentală, nu au însă forma și scopul unor lucrări menite să circule în mulțime. În șco-

lele din România se găsesc apoi manuale de istoria literaturii, cari, dacă sînt ceva mai bune ca vestitul »Compendiu« al lui Vasile Gramen Pop, au totuși cusururi dăscărești cu gramada, sînt pedante și sînt cu împărțirile în diviziuni și subdiviziuni. Doar partea bibliografică din cartea d-ului Adamescu de servește la ceva de seamă. Și nu pot face serviciu aceste manuale (vezi grosorurile lui Mihaela!) și din pricina că, voind să se conformeze unor bizare programe oficiale, scapă din vedere scopurile etice și estetice ale literaturii române.

Ceea ce se cere deci, este o carte nouă, care într'o frumoasă formă literară și pe tainele unor fundamentale cercetări a izvoarelor, pe cum și a puținelor monografii, să ne dea o înțelegere completă a literaturii noastre până în ziua de astăzi. Această operă, cu toate că urmărește scopuri instructive și trebuie să aibă o destinație, n'oficială poate, pentru școalele superioare, pe cum și pentru mulțimea cea largă a cetățitorilor, trebuie să fie o operă literară înainte de toate, ca să deștepte dragoste pentru frământările noastre literare și artistice. În literatură n'ar trebui să se tolereze pedantismele cu împărțiri ale negărilor de manuale, ci istoria literară ea însăși trebuie să fie o operă de artă.

Fabrică de parchete,

Cluj—Kolozsvár.

Fabrichează orice parchete din sterjar și carpen pe fond de asfalt.

Lucrări de cherestrea în orice mărimi, în lemn de stejar, carpen și brad.

Primește prelucrarea completă a dusumelelor.

circumscripțiile Hitzing și cartierul Leopoldin din Viena, circumscripții reprezentate în trecut de marele Lueger, înălțat în deta provincială, iar al d-lea în camera imperială. Pentru mandatul din Hitzing s'au luptat primarul vieniez Neumayer, socialistul Poka și liberalul Hohenstinner. A reușit Neumayer. Pentru mandatul din suburbiul Leopold s'a dat lupta între socialistul Schumayer, socialistul creștin Preyer și liberalii Müller și Scharzhiller. Au ajuns în balotaj Preyer cu Schumayer, cel dintâi având mai multe sorți de izbândă.

Congregația de toamnă a comitatului Arad e convocată pe Luni, 31 Octombrie n. Membrii Români ai congregației sânt invitați pe aceasta cale la consfătuirea prealabilă ce va avea loc mâine Duminică, în 30 Octombrie, la orele 8 seara (după cină!) în sala festivă a ziarului »Tribuna«. Fiind a se fixa o atitudine unitară față cu conducerea comitetului, în o seamă de chestiuni de mare importanță pentru cauza românească, membrii Români sânt cu insistență rugați a se prezenta la consfătuirea prealabilă de Duminică, precum și la congregație în număr complet.

Din însărcinarea comitetului central comitatens

Dr. Ștefan C. Pop
deputat în Cameră.

Aromânii și patriarhatul. »Politische Correspondenz« din Viena află din Constantinopol, că știrile referitoare la înființarea unui Exarhat românesc la Constantinopol pentru Români, cari trăiesc în Turcia, nu este adevărată.

Românii nu doresc să se despartă de Patriarhatul ecumenic.

Cel bine informați în chestia aceasta spun însă, că Românii se vor despartă (numai în cazul când patriarhatul ecumenic se va opune la întrebunțarea limbii române în școlile și bisericile românești.

Alegerile din Croația. Eri au avut loc în Croația alegerile pentru dieta din Agram. Cum era de prevăzut, toată străduința Banului de-a înfrânge coaliția sârbo-croată și a și asigură partidului său majoritatea au fost zadarnice. Abia în 18 cercuri au reușit candidații guvernului.

Lupta pentru cele 88 de mandate a fost înverșunată. Lupta s'a dat între 280 de candidați.

Au fost aleși: 18 guvernamentali, 28 coaliționiști, 10 partidul dreptului, 6 starceviciani, 5 țărâniști. În 16 cercuri vor avea loc balotaje.

Înțelegerea dintre Germanii și Cehii. În momentul din urmă s'au ivit în cursul tratativelor ce se urmează în Praga câteva incidente cari primejduiesc toate rezultatele favorabile realizate până acum. Cehii radicali revendică pe seama lor câteva garanții naționale, în cari Germanii văd o nesotire a drepturilor lor. Cu toate acestea se speră că noile divergențe, de ordin secundar, vor putea fi aplanate și nu vor întreprinde definitiv firul tratativelor.

Șeghescu și... Babeș. Am ajuns și ziua în care moderatul Șeghescu să-l desavueze pe moderatul Babeș, cum de altminteri »moderații« noștri zi de zi se desavuează reciproc.

Măria Sa dl profesor universitar Dr. Șeghescu a făcut și el declarații în chestia împăcării și, între al-

tele, vorbind despre greutatea împăcării a spus că »una dintre cele mai mari greutăți e că niște oameni ca Babeș, cari n'au aderenți și vreau să facă politică pe barba proprie, dau guvernului informații... tendințioase»...

Șeghescu îl acuză pe Babeș!... Tot o fi politician de cinste dl Babeș!...

Catastrul național din Bucovina.

În numărul de Duminică al organului oficial »Cernowitzer Zeitung« s'a publicat statistica alegătorilor pentru dietă. Rezultatul acestei statistice este îmbucurător pentru Români, și dovedește, că cu puțină muncă și încordare se pot face lucruri bune și însemnate. În toată Bucovina sânt 180.414 alegători; cifra aceasta nu va rămânea neschimbată, căci acuma după ce s'au împărțit alegătorii după naționalitate în diferite catastre, trebuie de constatat, ori de toți cei introduși în listele naționale au dreptul de vot. Procedura în privința repartizării în diferitele catastre naționale fiind încheiată, urmează procedura constatării dreptului de alegere. Ori și cum mari schimbări nu mai sunt de așteptat și cifra de sus ne poate servi ca bază pentru toate calculele electorale. Din cei 180.414 alegători dietali mai bine de a treia parte, adică 67.569 alegători, s'au introdus în catastrul român și de sigur că numărul alegătorilor Români ar fi atins cifra de 70.000 dacă în unele părți nu s'ar fi procedat din partea autorităților cazăcește față de alegătorii români, cari au reclamat să fie eliminați din catastrul ruten și trecuți în cel român. Chiar în zilele aceste ni s'a comunicat, că 184 locuitori din Comărești, districtul Storoișneț, fiind respinși de primarul comunei din lista română, au înaintat recurs și așteptau rezultatul. În loc de rezultat, se publică lista definitivă a catastrului național. Și astfel de cazuri vor fi multe. Cu toate acestea, făcând excepție pentru câteva comune de cari va fi vorba, putem fi mulțumiți cu rezultatul obținut.

Nu trebuie să uităm, că aceasta e prima încercare ce-o facem de a ne opune puhoiului slav. Și cunoscând multele greutăți cu cari am trebuit să ne luptăm, ar fi de neapărată trebuință să ne pregătim de cu bună vreme pentru a doua luptă ce vom trebui să dăm peste scurtă vreme și care e de o însemnătate cu mult mai mare decât ceace s'a încheiat prin publicarea listelor naționale.

Rutenii, cari erau după conscripția dela 1900, cu 68.780 mai mulți decât Românii s'au trezit cu 64.673 alegători și, dacă s'ar fi procedat peste tot locul corect și conform cu dispozițiile legale, n'ar fi avut de sigur mai mult decât 60.000. Ce dovedește aceasta? Dovedește eclatant, că superioritatea numerică a Rutenilor în Bucovina e o gogoriță inventată de reprezentanții unei politici de opresune față de Români. Spre a putea justifica în fața lumii politica de slavizare ce se urmează pe față de decenii în Bucovina și pentru care în timpul din urmă cazurile dela Mărișel, Gemene etc. ne sânt dovezi cari nu se pot răsturna, trebuia fabricat un număr mare de Ruteni. Și nu există lucru mai ușor în Bucovina decât acesta: Numești comisari aleși pe sprânceană, le dai instrucțiunile necesare și poți dormi liniștit că ei îți scot la iveală și Turci dacă vrei.

Rezultatul obținut de Români la înscrierea în catastrul național mai dovedește ceva, dovedește că dacă nu se face presune guvernamentală prea mare se obține un rezultat mai conform cu starea adevărată a lucrurilor.

Cei mai mulți alegători Români îi are districtul Rădăușului: 13.645, în suma aceasta intră și cei 389 alegători Unguri din Andreasfalva. De altminterile mai sânt în district 5048 alegători Nemți și Jidani (Rădăușul și 5 sate nemțești și mici frânturi în toate satele) și 1833 alegători Ruteni (cele două sate rusești Șipot și Sektin și 194 în oraș). Ne mirăm că în Frătăușul-nou s'au constatat 14 alegători ruteni, cari la conscripție vor da 50 de suflete și în Costișa 6, căci dacă Mișăușul de sus care trecea doară de cetatea ucrainismului în district, care are școală cu 4 clase rutene și cu vro 5 învățători cari stau de geaba și are numai 31 alegători ruteni, de unde în Frătăușul-nou, comună pur românească. Voltinelul cu ai săi 353 alegători români e unica comună pur românească din tot districtul. În orașul Rădăuși avem din 4230 alegători 1205 Români.

În districtul Sucevei avem 10.066 alegători Români pe lângă 2564 Nemți și Jidani și 856 Ruteni și anume Hătra cu 488. Suceava 111, Lipoveni 99, Mărișel 63. St. Ilie 39 (trăiască conducătorii români ai comunei!) și Ițant-gara 34. Dacă Ipoteșitul n'ar avea un alegător polonez el ar fi cel mai românesc sat al districtului, căci are 409 alegători români. Conducătorii sateilor din Suceava merita toată lauda pentru munca ce-au depus o pentru curățirea districtului de Rutenii statisticele oficiale. În orașul Suceava avem din 2306 numai 559 alegători.

Districtul Gura-Humorului are 9417 alegători Români, 2732 Nemți și Jidovi și 326 Ruteni (Glitt 88, Căcica 129, Solonețul-nou 47, Humor 37, Solca 12); deci cel mai puțin alegători Ruteni din toate districtele românești. În orașul Humor avem 151 alegători.

După Humor vine Cernăușul-rural cu 9322 alegători români și 10.189 Ruteni și 2969 Nemți și Jidovi. Districtul acesta ne-a adus câteva surprize. Sate cari trec în ochii guvernului de curat rutene s'au declarat cu majorități zdrobitoare pentru lista română așa: În Cuclur mare sânt 2511 alegători români și numai 565 Ruteni, în Camena sânt 600 Români și 127 Ruteni, în Ceahor 329 Români și 110 Ruteni, Cotul-Bainschi 60 Români, 21 Ruteni, Ludu Horecea 150 Români, Ruteni zero, Lucașița 135 Români, 184 Ruteni, Mihalcea 617 Români, 118 Ruteni. Pe de altă parte ne mirăm de Molodia asupra căreia Rutenii dau în continuu asalt și în care au strecurat 157 alegători ruteni.

Districtul Storoișnețului are 7664 alegători români, 3679 Ruteni și 2875 Nemți și Jidovi. Districtul acesta e foarte periclitat. Numai 4 comune din cele 27 n'au nici un alegător ruten (Igești ambele Crasna și Suceveni). Multe din comunele curat românești au minorități rutene ca Ropcea 43, Pătăuș 35, Cires 27 cari la recensământ se vor preface în minorități considerabile cari vor cere drepturi. Asăturile ce le fac Rutenii asupra comunelor Broscăușul vechiu și nou au dat de astă dată faliment; periclitare sânt comunele Corcești și Davideni.

Câmpulungul nostru românesc are o înălțare nu tocmai românească. Din cei 13.086 alegători 7590 sunt Români, 3628 Nemți și 1692 Ruteni. Câmpulungul e unul din districtele, în care Rutenismul fabricat face progrese cari ar trebui să ne puie pe gânduri. Avem o serie de comune curat rutene sau cu majorități rutene fabricate ca Argel, Breaza, Clumârna, Gemine, Cărbăbaba, Ruși-Moldoviței, Rus pe Boul în care desigur că sunt mai mulți Români decât cel trecuți în liste, dar de cari s'au interesat oamenii noștri prea puțin. În alte comune mai ales în Frasin Rutenii se luptă ca să creieze artificial o majoritate rutenă.

În districtul Siretului avem 5377 alegători români (între aceștia 1422 alegători unguri din H-

NEUMANN M.

croitor pentru domni,
furnizorul curții ces. regale și cameriale.

Magazin de haine
pentru bărbați, copii și fetițe
IN ARAD.

alta decât cum se înfășează, cu rari excepții. Cauzele răului vor fi multe, între cari însă loc de frunte ocupă neajunsul de a nu avea o *scoală a vieții*, căreia încrezându-ne, ca unei mame bune, să ne spuie toate nedumeririle, să ne istoricească convingerile luminate, să ne desăvârșească educația începută, dar nedepulită, în locul îndolejilor chinuitoare, a temerilor și dibuirilor să ne cădească în suflete țările, lumină, dragoste de muncă și de slujbă și sfântă râvnă de apostolie.

Conferențele preoțești tractuale așa cum sânt orânduite sânt neputincioase, nesatisfăcătoare, pentru că sânt prea rigide, prea oficioase, prea înguste chiar, dar mai cu seamă le lipsește cea dintâi și mai de seamă condiție spre o dezvoltare și progres: *libertatea*. Să socotim numai, că până și învățătorilor vremea le-a îngăduit puțința de a se conduce *de sine*, alegându-și din sinul lor în frunte stătătorii conferențelor lor tractuale; pe când preoțimea e ținută tot sub tutoraț, lăsând prin aceasta a se înțelege oarecum, că n'am fi ajuns încă la simțul de demnitate, la conștiința proprie, cari să ne dea și nouă capacitatea de a ne conduce singuri. Și să se însemne, că în afară de conferențele tractuale, — cari și au trăit traiul, — nu există pentru noi nici un fel de organizație, de care ne am folosi în scopul desăvârșirii noastre.

Ce urmărim acum? Vrem să ne strângem rânduile să căutăm și scoatem la suprafață forțele răslețe spre a le chema la o muncă stăruitoare, concentrându-ne năzuințele, pentru a ne crea o unitate de vederi, a unifica o muncă, ce se risipește sporadic fără urmă și pentru a închea un corp preoțesc cult și disciplinat, conștient de sine și de datorile ce-i revin în vederea misiunii de a-și apăra interesele proprii, iar prin o activitate rodnică de a spori folosul bisericii și a neamului, înălțându-și prin aceasta prestigiul propriu.

Și aceasta nu o vrem decât *în cadrul constituției noastre bisericesti*; a minunatei legi organice, ce o avem de mult, dar pe care poate ne înțelegându-o nu o am știut exploata în favorul vieții noastre bisericesti. Ba chiar și acum când se îmbie curenții pornit dintr-o adâncă și curată dragoste către biserică, pentru a vărsa duh nou, suflet adevărat și putere în formele reci a unui organism sec, se găsește încă fricosi neholăriți, ori chiar gata de a se opune. Numai așa se poate explica faptul că »forurile înalte bisericesti privesc cu ochi răi mișcarea de organizare«, temându-se de o închipuită »primejdie a autonomiei bisericesti« cum sânt informat din izvor demn de credință. E vremea să înceteze odată alăta neîncredere, alăta bănuielei neîntemeiate, până când noi nu încercăm și nu putem să frângem dependența duhovnicească, ce supune pe preot arhierului său, ci mai vărtos căutăm strângerea legăturilor spirituale de iubire și încredere.

*

Iată în scurt și cum vrem organizația.

Conferențele preoțești tractuale să se organizeze, ca tot alăta despătiminte a unei societăți mari, să zicem o dieceză, pentru că — cel puțin deocamdată — nu se poate lua în privire mitropolia întreagă. În special preoțimea în fiecare tract să și alegă din sânul său, din 3 în 3 ani pe președinte, iar protopopul în vililor să asiste numai la conferențe ca și tractual și mandatar konzistorial. Acelui președinte să i-se dea un comitet (4 înși lângă 1 vice preș.). Tractele să se împarte iarăși în recurși de 4-5 preoți (conferențe religioase). Drepturile și datorințele acestora ca și cerutul de competență și modul de lucrare a conferențelor și orice alte amănunte necesare să se stabilească prin un regulament elaborat în cadrul »Statutului organic«. Președinții tractelor ar fi *delegațiunea* întregel arhidieceze, în fruntea căreia s'ar alege un *comitet central* cu un președinte preot, fără a fi membru a unei autorități oficiale, cu un vice președinte preot paroh, cu jumătate membrii preoți parohi, iar a doua jumătate dintre preoții de orice categorii, fără iurisdicție și din membrii forurilor noastre bisericesti, chemate a face controlul și a

da sprijinul năzuințelor noastre de emancipare și de a introduce o nouă viață în organizmul bisericel noastre.

Avem convingerea nestrămutată, că astfel chemați la muncă cei mai de valoare oameni ai bisericii, ar regenera în întregime o viață bisericescă lăncezită și întârziată, ar crea *acel fond adevărat, puternic și sănătos*, fără de care toate formele strălucitoare sânt deșarte, nerodnice.

*

Și-acum cari ar fi întele sau problemele, ce așteaptă rezolvirea nerocoasă dela o nouă organizare? Fără a avea prețea de a fi cuprins tot, însemnăm în scurt cele următoare, pentru că și de aici să se poată face deduceri asupra motivelor, cari ne îndeamnă să stăruim cu de-a dînsul pentru o nouă organizare.

Poate cea dintâi preocupare va trebui să fie înființarea unui *organ preoțesc la înălțimea cuvenită*, cu un caracter militant, menit a trezi la nouă viață până și spiritele cele mai amorțite, iară de altă parte să sprijine, să apere cu îndrăzneală și bărbăție interesele preoțimii și ale bisericii. Lângă acest organ — deocamdată săpămânat — să se rânduiească o bună *revistă* lu nară pentru știința bisericescă, așa ca să fie o respectată tribună de propovădăire a principiilor creștine ortodoxe. În jurul revistei apoi s'ar grupa pe încetul două *biblioteci* bisericesti-culturale. Una îngrijită pentru trebuințele intelectuale și sufletești ale preoțimii însăși și tot așa pentru pătura intelectualilor, »clasa noastră cultă«, iar broșurele cele de a doua să slujască o propagandă religioasă, holărită pentru țărâtime, cu directă privire la viața lor sufletească, care mi se pare s'a uitat pe dinafară de științele noastre de educație economică-culturală.

În această legătură de gândire trebuie să se dea atențiunea cuvenită *studiilor teologice* făcute asupra »Bibliei«, care încă ar trebui făcută mai accesibilă.

Un nou avânt așteaptă *predica*, și o grabnică îngrijire reclamă bunăoară chestia *unificării serviciului divin*, care e o adevărată destrăbălare, și pe urma căreia nu sânt neînsemnate pagube morale, deși de mai bine de un deceniu preocupă conferențele preoțești tractuale.

Disciplina în oficiu, în viața privată (morală) în cauze naționale chiar, pretinde asemenea o grabnică reformă dacă vrem să prelămpinăm scăderea moralității publice și oprirea rătăcirilor politice, ce pot deveni tot mai primejdioase.

Pe lângă o *bibliotecă centrală* (d. p. cu legătură cu cea seminarială) trebuie să înghetate biblioteci în toate centrele protopopești (laolaltă poate cu învățătorii), ca să avem de unde cu plini în vreme de trebuință lipsele bibliotecilor parohiale, începute pe loc pe colea și a celor școlare.

Atari condiții de dezvoltare culturală morală, ajutate de rîvnă cură și stăruință continuă în cea mai scurtă vreme ar preface viața sufletească a preoțimii, căreia nu i-ar fi greu apoi a întreprinde reforma unei vieți religioase adevărate și jos, în popor, și în sus la clasa noastră cultă.

Alt teren de activitate: îmbrățișarea *curentului de cooperare*, întrucât țărășiiile de cooperare, culturale-economice încep în cadrul preocupărilor noastre ca preoți. Ajutorul reciproc, chibzuirea diferitelor modalități, de a veni în ajutorul celor lipsiți, a orfanilor — mai ales a orfanilor noștri — a bătrînilor și văduvelor (nu fără a ținea seamă de fondurile existente) sânt datorii poruncite de legea creștinească, ai cărei slujitori sântem. Asemenea nu putem lipsi de sprijinul nostru chestiile economice coborînd asupra lor spiritul creștinesc. O luptă sistematică deschisă și energică așteaptă și din parte-ne alcoolismul.

Când ne va fi dată puțința de a-și manifesta preoțimea liber-voința, și când această voință va fi respectată în marginile cuvenite, nu se vor mai ivi plângeri de nemulțumire împotriva autorităților ori cooperațiilor — cari sânt așa cum sânt în mai multe locuri, tot din vina noastră. —

Atunci chestiuni de importanță vitală nu se vor mai tracta cu atât superficialitate.

Chestia catehizării, chestia seminarilor noastre teologice nici nu se pot aranja după cuviință, fără a asculta și glasul nostru al celorce mai cu seamă le vedem și simțim lipsurile. Și tot atunci respectul dintre noi va crește uimitor, iar pe urma lui se vor ivi de sine măsurile de îndeplinire a scăderilor, mijloacele de retorziune față cu membrii unei corporații încheiate, organizate.

*

Aceste și alte multe, din câte se alcătuiește viața noastră bisericescă își așteaptă rezolvirea nerocoasă, dela o organizare a preoțimii chemată a desăvârși opera măreață a organizatorului Șaguna.

De bună seamă toate acestea sânt *clădiri pe năsip*, dacă am ignora mijloacele materiale, pentru agonisirea cărora vom întorace același grijă, în măsura cu care căutăm realizarea treptată a celor spuse.

Preotul *Pompiliu Morușca*.

P. S. M'am folosit de bunăvoința și ospitalitatea acestui ziar, pentru că în cele cu caracter bisericesc nu se putea; una neîngăduindu-ne libertatea gândirii, alta ridicând în jurul ei multe bănuiele. Consimt în principiul cu mișcarea dela Timșoara, nu pot aproba însă tactica lipsită de prevederi și disconsiderarea realității.

Scrisori din Sibiu.

Mangra în Sibiu. — Afacerea Măneguț. — O pildă pentru discuția dintre tineri și bătrâni. — Moșta lui Popa. — Calicul. — Bănciile românești. — Groaza de publicitate. — Viața intimă.

26/X 1910.

Vestea că Mangra e în Sibiu s'a răspândit ca microbul unei epidemii. Orașul mitropoliei noastre a avut parte de această surpriză neplăcută în săptămâna trecută. Pe cei mai fricoși, cari erau siliți să dea față cu Erostratul din Oadea-mare, i-a și apucat niște spasmiuri pe la inimă. Tot tremurau că acum mi scapă de bucluc. Unii cu familii mai grele, în frunte cu părintele Matei, nu știa cum să și facă drum în provincie. Păcat că nu s'a întâmplat vre o alegere de preot la Sabeș sau alt undeva. Căci să pleci, fie chiar și de frică, fără diurne tot nu face.

Trebuie să spun că, astăzi, a sta de vorbă cu Mangra, în Sibiu, însemnă să pățești ce a pățit el. Tineretul asta e teribil. Nu cruță pe nimeni. Și e bine așa!

Când a prins de veste tinerimea că Mangra a sosit cu o reverandă nouă în Sibiu, ardea de dorință să lo admire. Prietenii Dănilă și Remi se îmbrățișau de bucurie că în curând au din nou prilej să și arele extraordinarele talente musculare. Amicul Oșu era fericit că i mai poate striga odată trădătorului în față: *carnalie! carnalie! carnalie!* Prisosul de energie ce furnică cu atâta vigoare în trupul și sufletul acestei tinerimi brave era să se descarce într'o furtună de trăsnete și de fulgere osânditoare.

Era. Dar nu s'a întâmplat, căci de astădată figura nenorocitului Mangra în loc de sentimente de revoltă a trezit cele mai dureroase sentimente de milă și de compătimire.

În locul părintelui Mangra de odinioară a venit acum la Sibiu o umbră, un om cu chipul palid, cu privirea fixă și tulbure de rău făcător. Se uita cu atâta sfială și cu atâta frică la oamenii ce l țeau în cale, încât cei mai mulți trecători se uitau după el, clătănând din cap și șoptind: *bletul Mangra! Ce-a ajuns!*

Da, a ajuns bletul la soarta tuturor făcătorilor de rele. Viața lui sufletească s'a năruit și azi e o ruină. Inima lui nu mai bate decât pentru a hrăni flacăra de foc ale conștiinței, care a în-

Am onoarea a atrage atențiunea on. public asupra noului meu atelier cu instalații electrice, **Edificiilor și mobile** în care primesc orice lucrări din ramul acesta. Scopul de căpetenie mi-e să furnizez cele mai bune lucrări, pe lângă prețuri ieftine și serviciu culant.

Depozit permanent de mobile gata.

Cu stimă:

SZÉLES SÁNDOR, tâmplar artistic.

Oradea-Mare, Hármas-utca 5-7. Telefon intra și extra urban 992.

un post onorific și greu în viața noastră publică.

De o groază și mai mare e cuprinsă lumea noastră când e vorba de viața ei intimă. Mă întreb: De ce? Ce are de ascuns? Dacă toți sunt curați în toate clipele vieții, de ce se sfiesc de publicitate. Sau dacă în intimitatea vieții lor săvârșesc lucruri nepermise, atunci de ce se scandalizează așa de mult când ele se fotografiază de vre-un cronicar. Ale săvârși nu e scandal, numai ale spune?! Gândiți-vă și DVoastră!

Incheiu că bag seamă sunt obosit, de am început să plictisesc pe cetitori cu precepte morale. Și chemarea mea e să fiu numai om de spirit și să distrez lumea, nu să o și îndrept.

Meseria asta din urmă se ține de bransa dlui Dr. Bălan dela »Revista Teologică».

Il cer scuze că crucii a încercat să facă concurență.
Spada.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 29 Octomvre n. 1910.

— **Șeghescu și tinerețea română.** Din Budapesta ni se scrie: Șeghescu, faimosul Șeghescu, a pornit proces de presă pentru »calumnie» împotriva celor 97 de studenți universitari români, cari au iscălit cunoscutul memoriu adresat senatului universitar, dovedind lipsa de calificare serioasă și științifică a Măriei Sale Șeghescu.

Mai mulți tineri au fost citați la procuror unde li s'a luat interogatorul. Ciudat e numai faptul, că pentru acest memoriu iscălit au fost odată judecați de senatul universitar la »blam».

Șeghescu își cauă cinstea!..

— **Chestiunea naționalităților în Belgia.** Deputatul belgian Vandervelde, conducătorul partidului socialist belgian, va ține azi, Sâmbătă seara în clubul sociologic din Budapesta o conferință despre »chestiunea naționalităților în Belgia».

— **Oaspe distins a avut Orașla Dumineca trecută.** P. S. Sa Episcopul Caransebeșului Dr. Miron E. Cristea, mergând dela Sibiu spre reședința Sa, s'a opit pe puțin timp și la Oraștie. A sosit seara, cu trăsura, venind dela Vinerea, unde a cercetat pe d-l Dr. Mihai. Era însoțit de d-l asesor consil. N. Ivan. Au tras la Hotel-Central și aci au petrecut o oră în mijlocul mai multor cunoscuți din loc, iar a doua zi Duminecă, P. S. Sa a venit la biserică, la acea biserică, de care li e legat un frumos an de tinerețe, pe care, după absolvirea teologiei și până să poată primi un stipendiu pentru universitate, l'a petrecut ca învățător dirigent la școala noastră românească de aici. Cu multă dragoste și bucurie sufletească l'a primit acum poporul adunat în sf. biserică, printre care mulți fiicăi și fete mari, ori băbați și femei tinere, l-au fost elevi și eleve.

P. S. Sa a ascultat sf. liturghie din scaunul arhieresc, iar la urmă a ținut poporului credincios o scurtă și însufiețită vorbire, indemnându-l la stăruința intru a se desvolta și întări, ca să ajungă tare și mare în acest oraș și peste ținutul lui, — lucruri la cari poate ajunge prin aiplrea cu credință către biserică și școala sa, și prin muuca cu zor pe toate terenele.

P. S. Sa a fost viu aclamat cu strigări: Să trăiască! de poporul ce l'a ascultat.

P. S. Sa s'a grăbit și a plecat îndată la gară și cu acceleratul de amiază a călătorit deja mai departe spre Caransebeș.

— **Necroloage.** Terenția P. Dessean născ. Vuitur a repauzat la 27 Octomvre n. în Bocșa-

montană. Inmormântarea ei va avea loc în cimitirul român din Bocșa-montană, mâine 30 Oct.

— **Bucur Șogan, mare proprietar, a repauzat la 27 Octomvre n. în Reșinari, în vrâstă de 80 de ani.** Inmormântarea lui a avut loc la 29 Octomvre n. în cimitirul bisericii gr. ort. din Reșinari.

— **La 16 Octomvre n. a repauzat soția dlui preot Nicolae Florea din Tiulești, (com. Hune-doara).** Inmormântarea ei a avut loc la 18 Octomvre n.

Odihnească în pace!

— **Situația în Grecia.** Disolvarea adunării naționale a provocat în țara întreagă o agitație ostilă guvernului. În multe orașe au fost rupte afișele cari aduceau la cunoștință publică disolvarea. Regele a primit nenumărate telegrame în cari se protestează împotriva disolvării adunării naționale.

În provinciile Cardica și Larissa țărani refuză plățirea dărilor. În Atena însă domnește cea mai perfectă liniște.

— **Moartea unui episcop rom. catolic ungar.** Episcopul de Kalocsa, cucerulicul Vároșy Gyula, care între prelații romano-catolică a fost o apariție de cum trebuie să fie un cap bisericesc, a răposat ieri, la reședința sa, în vrâstă de 64 de ani.

— **Grevă generală în Spania.** Se pare că evenimentele din Portugalia au influențat în mare măsură și situația din Spania. Aproape ca răspuns la proclamația anti-democratică a ministrului-președinte Canalejas, în provincia Barcelona — focarul revoluțiilor — a izbucnit din nou o grevă generală, urmată de turburări sângeroase.

Telegramele din Madrid spun că între greviști și miliție au avut loc ciocniri grave. Arsenalul din Ferrol a fost distrus prin foc. Mulți greviști au fost arestați. În Barcelona s'a proclamat starea de asediu.

— **Holeră și ciumă.** Ministrul de interne a fost înștiințat, că în Bácsujék s'a întâmplat o îmbolnăvire între simptome suspecte de holeră.

Din Roma se anunță o îmbolnăvire și un caz de moarte de holeră, iar din Caracas (Venezuela) două cazuri de ciumă. Bisericile și școlile au fost închise.

— **Logodnă.** Dșoara Ana Chidioșan din Beiuș s'a logodit cu dl Ștefan Costea, învățător în Șomoșcheș.

Felicitările noastre.

— **Avansări în armată.** Între avansările în armată publicate în »Monitorul oficial» de azi se găsesc și următorii Români:

Dl Ioan Sturza medic sup. de stat major, a fost decorat cu ordul »Franz Josef»; au fost avansați: Ion Ienachie la rangul de general maior; vicecolonelul Silviu de Herbay la reg. de infant. Nr. 33 — de colonel; căpitani Mihai Cioban, la reg. de inf. Nr. 61 și Constantin Hadia la reg. bosniac, — de majori; locotenentii Virgil Bianu la reg. 61, Teodor Sbarcea reg. 7, Traian Bulbucă reg. 88, Iosif Dombora reg. 2, Valeriu Liuba auditor, Vasile Popescu reg. 97, Car-el Anton reg. 52, Cornel Chioran reg. 83, Silviu Cuteanu reg. 51, Iancu Simon, Iosif Capita reg. 26 și Ernil Cosmutza — de căpitani; sublocotenentii Daniil Marcia reg. 26, Gheorghe Tămaș la bat. de vânători 28, Ioan Lestianu reg. 66 și Mihai Popis reg. 2 — de locotenenți; ca deți Ernil Lazaroiu reg. 5, Gheorghe Oprîța reg. 82, Emil Pompelus reg. 64, Paul Seracin reg. 37, Octavian Lotchița reg. 64, Eugen Bozan reg. 72, Teofil Muntean sanitar, Ioan Lungocă la art. Romulus Boldea — de sublocotenenți; Dr. Dumitru Dascăl la rangul de medic maior.

Felicitările noastre!

— **Deschiderea sobraniei bulgărești.** Ieri a fost deschis prin Regele Ferdinand noua sesiune a sobraniei din Sofia.

În mesajul de deschidere, Regele a amintit de vizitele ce a fost obligat să facă pe la curțile străine în urma ridicării Bulgariei la rangul de regat. În ce privește raporturile cu puterile străine, Regele a accentuat că Bulgaria trăiește în bună prietenie cu toate puterile. Apoi face amintire și de reconstruirea cabinetului.

Președinte al Sobraniei a fost ales deputatul Orahovac.

— **Afaceri cernăuțene.** În 21 l. c. s'a întrunit în Cernăuț o mare adunare cu caracter internațional și interconfesional a tuturor cetățenilor, cari s'au exprimat cu indignare în contra corupției, ce domnește în administrația comunei Cernăuț. La urmă i-s'a votat drului Straucher neîncredere și a fost provocat să depue în mâinile alegătorilor toate mandatele și funcțiunile împreunate cu aceste mandate, pentru că: a concentrat toate mandatele posibile, cari însă colindează; că abuzează de aceste mandate și funcțiuni pentru scopuri politice de partid; că în calitate de prezident al comunității izraelite a luat prin terorism și protecțiune întreaga conducere izraelită, fără ca în realitate să fi fost recunoscut de jidani de conducătorul lor, în fine pentru că, uitând de calitatea sa de deputat și prezident al comunității, petrece în societatea unor persoane de pânura lui Schauer, fapt, prin care se înjosește vaza jidovimii!!

— **Atentat cu bombă contra unui tren.** Din Salonic se anunță, că între Ü.küb și Zibef.e făptuitorii necunoscuți au încercat un nou atentat cu bombă asupra trenului ce venia din Serbia, dar spre norocire numai locomotiva a suferit stricăciuni. Explozia a nimicit multe vagoane. La o mică depărtare de locul exploziei s'a găsit o baterie electrică care de sigur era în legătură cu bomba. Atentatul a produs în toate părțile o agitație mare. Piedecile au fost înălțurate și acum circulația e larăș regulată, dar s'a dispus păzirea strictă a căil ferate.

— **»Abstinență».** Societatea antialcoolică »Abstinența» dela Institutul pedagogic-teologic gr.-or. rom. din Arad s'a constituit sub conducerea profesorului Nicolae Mihailin pe anul școlar 1910-11.

Prezident: Ioan Petroviciu, ped. c. IV. Vice-prezident: Vasile C. Farcaș ped. c. IV. Secretar: Vasile A. Drincu, ped. c. IV. Vice-secretar: Corneliu Vodă, ped. c. III. Casier: Amos Oarce, ped. c. III. Bibliotecar: Vasile Codrean ped. c. II.

Comisiunea literară: Ioan Caprariu, ped. c. IV., Dimitrie Budiu, ped. c. III., Ioan Pavel, pedagog curs I.

Comisia financiară: Iosif Serofom, ped. c. IV. Iona Valeș, ped. c. III., Mihailu Radovan, ped. curs I.

Comisia pentru cercetarea bolnavilor: Constantin Ilușă, ped. c. II., Vasile Docea, ped. c. I., Atanasie Roman, ped. c. II.

Societatea se compune din 35 membri.

— **Nouii câmpuri de aur în Australia.** Vestea, că în Poosing, în apropiere de Southern Cross, au fost descoperite mari câmpuri de aur, a produs o agitație colosală în întreaga Australia. La bursele din Australia concesiile pentru mine se sporesc ca ciupercile, a căror curs se urcă rapid. Pe teritoriile cu aur e un adevărat furnicar de examinatori, cari și noaptea la lumină electrică caută vine de aur. Pe teritoriile de aur e mare lipsă de apă și examinatorii au cerut să li-se permită construirea de apeduct. Numărul concesiilor de mine e atât de mare, încât dela Southern Cross spre Sud și Nord un teritoriu de 64 de miluri se află în mâna oamenilor se-toși după aur.

— **La fondul văduvelor și a orfanilor meseriași** administrat de Societatea meseriașilor români din Blaj dl Petru Moga frânzelar în Blaj în loc de anunț de logodnă cu dșoara Mărioara Coșuta din Sassebeș, contribuie 10 coroane.

Atelier artistic pentru fotografii
E. DAJKOVITS,

ORADEA-MARE
palatul SAS.

Favor extraordinar începând cu azi.
6 buc. fotografii matte format cabinet 12 Cor.
6 buc. fotografii matte format vizit . . 6 Cor.
Fotografii esecutate splendid pe pânză tot atât.
Pentru fotografiile de nuntă, cadrul gratuit.

— **La societatea meseriaşilor români din Blaj s'au înscris ca membru fondator** dl Iuliu Marţian, căpitan pensionar şi director al băncii Mercur în Năsăud; membru pe viaţă doamna Emilia Dr. Raţiu în Sibiu. Comitetul îşi ţine de plăcută datorinţă a le mulţumi şi pe această cale.

— **Teatru românesc în Siria.** Sîmbătă, în 9/22 Octombrie a. c., am avut din nou prilej, să asistăm la o reprezentaţie teatrală.

Cu prilejul adunării despărţămîntului învăţătoresc al tractului Siria s'a reprezentat în sala casei naţionale din frumoasa comună, Siria, «Priculiciul la şezătoare», piesă populară în 3 acte, compusă de d-na Maria Doboş, care a făcut o impresie foarte plăcută asupra publicului românesc.

Această piesă compusă, ca şi «Dorina» (piesă populară), din dragoste şi admiraţie pentru credinţele din popor, ne-a convins din nou despre talentul d-sale.

Interpretatorii rolurilor au fost d-şoarele: L. Ilica, A. Doboş, A. Debeleac, A. Ilica, M. Doboş, E. Doboş; d-nii: T. L. Debeleac, T. Becan, P. Cherechean, I. Secheşan şi D. Crişan.

Rolurile au fost bine susţinute instruiţi fiind de toara piesei cu stăruinţă şi pricepere.

Am admirat însă vocile minunate în cîntecele populare şi jocul plin de temperament ale d-şoarelor: A. Doboş, A. Debeleac şi A. Ilica. Multe dintre cîntecele au fost repetate, în urma aplauzelor îndelung repetate.

Merită, să fie amintit şi dl I. Secheşan «Priculiciul» şezătorii pentru jocul său natural şi neforţat. — Eroul piesei însă a fost dl T. Becan, care a dovedit în rolul bătrînului beţiv «Lae Borzanu» un real talent de umorist. Între aplauzele generale apare pe bină cu mişcările lui vii şi pline de temperament, producînd un haz enorm.

Icoana naturală dela sate, ce se ascunde în piesa de faţă, a procurat o adevărat înălţare sufletească publicului numeros, care şi-a manifestat mulţumirea prin aplauze sincere.

După reprezentaţie a urmat danţ pînă în zori de zi. O deosebită plăcere şi impresie îţi face, să vezi jucîndu se jocurile naţionale, îndeosebi Ardeleana.

«Trei paşi la stînga lîmşor
Şi alţii trei paşi la dreapta lor

Şi bat pămîntul tropotînd

In tact űşor».

Succesul deplin al serii de Sîmbătă va chema la viitoarele reprezentaţiuni şi pe aceia, ce au lipsit de astădată! Cred, că cu aceiaş plăcere şi interes va fi ascultat «Priculiciul la şezătoare» şi de popor, pentru care se va reprezenta în una din Duminecile viitoare. Sirieni! înainte pe calea apucată.

Un privitor.

— **Le fondul casei împreunată cu hală de vânzare a »Societăţii meseriaşilor Români din Blaj«** au contribuit: Corona, institut de credit şi economii, Bistriţa 25 coroane, Sălăgiana, banca din Jibou, Hăţăgana din Haţeg câte 5 coroane, Sebeşana din Sebeş 2 coroane, Aurel Rus, dirigentul băncii »Lumina« în Vasarhau 20 coroane, Nicolae Mazere, profesor Iaşi 10 coroane, Dimitrie Ţoni, Galaţi 37 coroane, Neagoe Popra, prof. Iaşi 5 coroane, Ioan Muntean, notar Roscani 3 coroane, Dr. Remus Paşca, avocat Cămpeni 4 coroane, Pop Nicolae Ormindea, Dr. Ioan Fărcaş, medic Zelau, Leon Scridon, protonotar Bistriţa, Augustin Nilca, preot Vaidacuta, Gheorghe Micu, preot Alecuş, Stelian Constantinescu, Bucureşti, câte 2 cor., Ioan Pop, preot Visuia; Niculae Aron, protop. Teaca, Ioan Henteş, asesor Sibiu, Dumitru Cămpian arhivar Sibiu, Vasile Ţătar, preot Stioana, Mărginean Alexandru, Oraviţa, Ioan Fodor, inv. Vaideiu, Jurca, preot Totoiu, Alexandru Cergely, inv. Lăpuş, Iuliu Pop, preot Lujerd, Fărcaş I-an Băieşti, Şt. Roşian, notar Gârbova câte 1 cor.

— **»Balul costumat din Arad«.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărţi poştale ilustrate, în culori, reprezentînd costume şi grupuri dela balul costumat din primăvara această. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăţi 1 cor. 20 fil. + porto poştal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Comercianţilor şi vânzătorilor 50 bucăţi cu 9 cor., 100 bucăţi cu 16 cor. plus porto.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei şcoale de fete.

Mihal Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

x Sanatorul »Liget« a Drului Iakob în Budapesta primul sanator pentru boale interne din Europa, dispune de toate mijloacele de vindecare şi laborator

pentru examinat. Mii de diabeţi, reumatici, bolnavi de splină şi de inimă, cari pînă acum au cercetat sanatoriile din străinătate, acum vor găsi institut corespunzător aici în ţară, aşadar această instituţiune culturală cu poziţie admirabilă împlineşte şi un gol. Sala cea mare a maşinelor mecanice de vindecare a sanatorului este provăzută cu maşini după sistemul Zanpre şi cu scâlzi aieriane.

x **O reformă în advocatură.** Deoarece proiectul lui Székely în cîteva luni va deveni lege, toţi aceia cari pînă la intrarea în vigoare a legii nu'şi vor cîştiga doctoratul, cu doi ani mai tîrziu numai vor putea fi advocaţi independenţi. Cari voiesc, ca legea nouă să nu-i sîntjenască şi astfel să cîştige doi ani, aceia să se adreseze către Seminarul de drept al Dr.-ului Dobó (Cluj, Bolyai-utca 3.), cu ajutorul căruia în 6 săptămîni pot depune un riguros. Aceasta e foarte consult, deoarece materialul riguroaselor în urma reformării universitare s'a înmulţit în mod neobişnuit. Institutul împrumută însemnările înlocuitoare de manuale, ce cuprind toate întrebările dela riguroase, din cari apoi pe cei pregătiţi acasă îi pregăteşte pentru cursul de recapitulare scurtă. Cartea »Jogi vizsgák letétele« apărută de curînd se trimite gratis.

x **Cînd cumpăraţi ochelari,** a dresaţi-vă la magazine cari au în vedere nu numai interesul bănesc, ci vă spun sincer dacă e lipsă şi de consultaţie medicală. Pentru ţinerea strictă a acestui principiu şi pentru serviciul conştiinţios, recomandăm prăvălia de articole optice Seelenfreund din Kluj-Kolozsvár piaţa Jókai 2. unde găsiţi termometre, grade, binocle, ochiari, barometre de prima calitate. Repaturile se fac cu pricepere şi grabnic.

Dentist român în Arad.
VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyey.
Dinţi artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinţi în aur 24 cor. Dinţi cu şurub în aur şi platină 20 cor. Poduri în aur şi aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preţ cât se poate de moderat şi în rate lunare. — — — Garanţia pînă la 10 ani. Repaturile la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeaşi zi.

Central University Library Cluj
ECONOMIE.
Mişcarea cooperativă la Români din Bucovina.
(Urmare şi fine).

6. Bucovina are păduri foarte extinse, cu un deal de circa 450.000 hectare, cari partea cea mai mare formează proprietatea fondului religios-iar gr. or. din Bucovina, o instituţie creată pentru administrarea bunurilor aparţinătoare obştoară mănăstirilor româneşti şi confiscate de împăratul Iosif II. Exploatarea acestor păduri s'a aflat pînă acum aproape exclusiv în mâni particulare — de regulă evrei, — cari s'au îmbogăţit pe socoteala fondului religios-iar şi a lucrătorilor. La aceste extinse exploatari de lemne sunt ocupaţi multe mii de lucrători, cari au fost exploataţi prea adeseori fără nici un scrupol, pătîndu-li se simbria în loc de bani, de regulă în mijloace alimentare şi alte mărfuri — de cele mai multe ori în băuturi spirituoase şi alte asemenea. Pentru delăturarea acestor rele s'au înfiinţat cooperative speciale pentru exploatarea de păduri, cari au luat în arendă, pe calea ofertelor pe mai mulţi ani, cele mai multe păduri ale fondului religios-iar — în scop de a le exploata. Cooperativele acestea s'au bucurat de întreg sprijinul Centralului. Înfiinţarea lor a provocat o schimbare radicală a relaţiilor de cîştig la muncitori. Anume aceştia primesc acum o simbră omenească, care li se plăteşte în bani gata şi nimic nu poate caracteriza mai bine aceasta schimbare spre bine decât faptul, că în circumscripţia unei singure judecătoreşti procesele provenite din neînţelegeri între patroni şi lucrători din cauza simbrăi s'au redus într'un an, în 1909, cu circa 2000.

7. Pentru a veni în ajutorul singuraticelor cooperative la oferte etc. s'a înfiinţat o secţie specială pentru vadii şi caştuni.

8. Afară de cooperativele amintite, centrala a mai înfiinţat singuraticile cooperative speciale, ca: o cooperativă a cojocarilor, una pentru industria lemnului etc.

Cu finele anului 1909 au aparţinut centralei însoşirilor economice române din Bucovina 158 case ralfelsenene şi 4 case sistem Schulze De-litzsch cu 26.095 membri şi un magazin central

de mărfuri cu 1447 membre. La conducerea cooperativei au parte preoţii, învăţătorii şi ţărani. Pentru propagarea spiritului cooperativ în cercuri cât mai largi Centrala aranjează în fiecare an cursuri speciale asupra cooperativei şi foloşelor lor. Situaţia materială a Centralei o reoglindează următoarele date: părţi fundamentale K 92897 rezerve K 17.002, depozite sora fructificare K 415.813, profit net pe 1909 K 14.815.

»Rev. Ec.»

Pošta Administraţiei.

Dimitrie Ganca, Criobara. Am primit 5 cor. în abonament.

Ioan Pavel, Sebeşul Săsesc. Am primit 12 cor. mai aveţi 6 cor. pînă la finea anului 1910.

V. B. Munteşcu, Oroszfalu. Am primit cor. 8-40 abon. pînă la finea anului 1910.

Redactor responsabil: Iulia Olargiu.

»Tribuna« Institut tipografic. Nichin şi cons.

Cele mai bune

oroloage de turn

le pregăteşte:

Nádlér A.

urmaşul lui Leutwyler F. E.

Budapesta, VII,
Strada Práter Nr. 9.

- Execută şi invenţiuni. -

Preţ-curent şi prospect

— la dorinţă gratuit. —

Acei cari se vor provoca la ziarul Tribuna primesc favor.

- Fondat în anul 1891. -

Dr. Stefan Tămăşdan,
medic univ. specialist în dentură,
Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.
Palatul Fischer Edz. Poarta II.
Consultaţii dela orele 8—12 a. m. şi 3—6 d. a.

Credit pe ipotecă, pe cambie
şi pentru oficiali
mijloceşte

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Schimbare de local!

Schimbare de local!

BEREGSZÁSZY LAJOS

blănar de modă pentru domni și dame și-a schimbat localul din piața Peștelui nr. 13, în strada Deák Ferencz 32 (casa Sarlot).

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că primesc, orice comande de blănărie, prefaceri, reparaturii îngrijiri peste vară, pe lângă prețurile cele ma moderate. Cerând sprijinul on. public, rămân cu distiusă stimă:

Beregszászy Lajos, blănar.

Dési Mór

CLUJ—KOLOSVAR, str. Szentegyháza nr. 6.

vopsitor și curățitor chimic de haine

Fabrica: str. Sörház nr. 1.

Vopsește și curățește după sistemul școlai de specialitate din Germania!

Specialist în vopsirea hainelor de doliu.

!! Dési vopsește, curățește !!

Albert Dobó,

giuvargiu, Kolozsvár, **Mátyás király-tér 15.**

(Telefon 842). Fost prăvălia Husznik. (Telefon 842).

Prefăcând și asortând de nou magazinul de clasornice și giuvaricale al lui ► **Husznik János** ◀ îl continui eu.

Mare deposit de clasornice și giuvaere și articole de argint veritabil și de China. Mare atelier de reparaturi. Ochelari se pregătesc după comandă medicală.

Pentru cumpărare

de

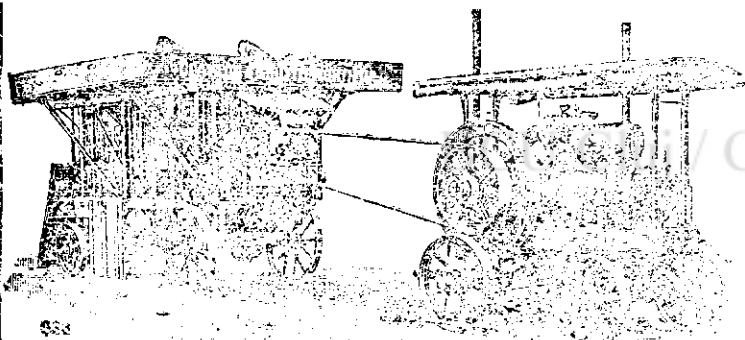
pălării pentru copii și domni

cel mai bun magazin e a lui

SUC. EMMER FERENCZ

Weismayr Ferencz

Timișoara, centru, strada Hunyadi.

Mare depozit

in CLUJ.

Inspreția inginerului gratuit.

Agentura fabricii de mașini agricole:

Clayton & Suttleworth Ltd.

Motoare cu olei brut.
Tulambe cu motor cu gaz.
Motoare cu benzină.
Oleiuri de uns.

Anteprișa agricolă comercială ardeleană
nr. Oliver Ozeian & comp.
Cluj (Kolozsvár), Ferencz
Telegramadr: Coloniale Kolozsvár.

ef-ut Nr. 31.

Telefon interurban No. 934.

Articole de specialitate.

Cereți prospecturi.

Mautner R.

Mi-au sosit prin o cumpărare favorabilă articlii de lefinătate senzațională pe cari le vând cu prețuri nemai pomenit de ieftine și anume: barcheturi fine, stofe, voaluri, delinuri, saphire engleze, chifon, pânze, canavaș, măsai și covoare pe pat. Linuri engleze pentru costume, stofe engleze bărbătești cu jumătate prețul, covoare și alți articlii în bransa aceasta. Pânze veritabile de Rumburg pe jumătate preț. —

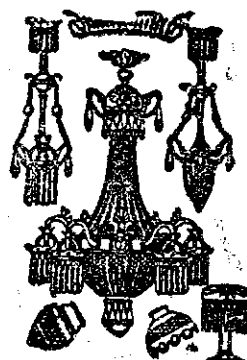
Păvălia este deschisă dimineața dela 7—12, d. a. dela 2—7^{1/2}

Bazarul ieftin alui MAUTNER R. Arad, STRADA HUNYADI 15.

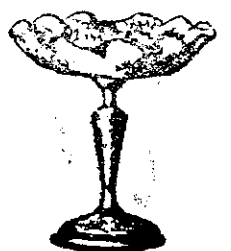
Hunvald Gyula

magazin de porțelanărie, articole de argint de china și lampe.

Kolozsvár, Kossuth Eajes-u. Nr. 3 (casa proprie).

Recomandă în atenția on. public din localitate și provincie — magazinul său nou asortat cu articole de sticlărie, porcelan, argint de china și lampe unde se găsesc obiecte de bucatărie și sufragerie dela cele mai simple până la cele mai lusoase, din argint de china, apoi lampe de tavan pentru saloane și sufragerii pe lângă prețuri moderate. Lucrări de edificație se efeptuesc cu acurateță. Serviciu culant și foarte punctual.

Se caută

Un candidat de avocat

— cu praxă bună, —

care să poată și singur conduce cancelăria, eventual să rămână în permanență. Locul îl poate ocupa imediat.

Doritorii să se adreseze lui **Dr. Șerban de Voilă** avocat, deputat, Făgăraș.

»Cassa de păstrare« (reuniune)
în Săliște

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de **practicant** la »Cassa de păstrare« (reuniune) în Săliște, comitatul Sibiu, se publică concurs cu termen până la **20 Noembrie a. c.**

Salar anual 800.— Coroane.

Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat școala comercială, indicând cunoștința de limbă precum și praxa făcută până aci.

După anul de probă alesul va fi declarat de practicant definitiv, punându-i-se în vedere și alegerea lui de oficiant, după ce va fi dovedit destoinicie în afacerile de bancă.

Postul este a se ocupa imediat după alegere.

Săliște, 27 Octombrie 1910.

Direcțiunea

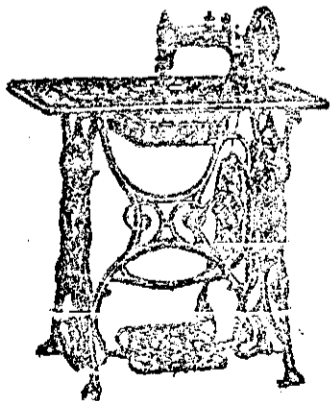
Se caută

un sodal (calfă) român,

istef. Află aplicare ie prăvălia de confecțiune pentru dame, de pânze și albituri a lui **Pick Ernő** Arad.

STAMM EDE succesor
RESCH FERENCZ,

atelier de mașini de cusut și biciclete
în TEMESVAR, strada Merczi 4.

Are magazin de mașini de cusut **PAFF** de toată mărimea și cu prețurile moderate. Mare asortiment de **Goarne**. Prețurile se pot solve și în rate.

Cele mai noi **Patefoane**, fără schimbarea acului, pe lângă prețuri convenabile.

Telefon nr. 459.

Preț-curent la dorință trimite gratuit.

ANUNȚ.

La proprietarul **Ioan Popescu** în **Magyarád** se află de vânzare în cvant mare și mic:

vin vechiu și nou
de Măderat.

Căutăm

pentru exploatarea noastre forestiere
un silvicultor

care să fi absolvat o academie silvică, care să cunoască bine limba germană și să fie de naționalitate română. Postul în chestiune urmează a fi ocupat la 15 Martie, cel mai târziu la 1 Aprilie 1911. Oferte, în cari să se arate și pretențiile de salar sunt a se adresa la »**LOTRU**«, Societate Anonimă Română pentru Exploatare de Păduri, **Brezoiu-Vâlcea**, (România).

Aduc la cunoștința on. publică că **mi-am mutat ospătăria** din **Boros-Béni-tér** No 2 la No 4, vis-à-vis de moara **Széchenyi**.

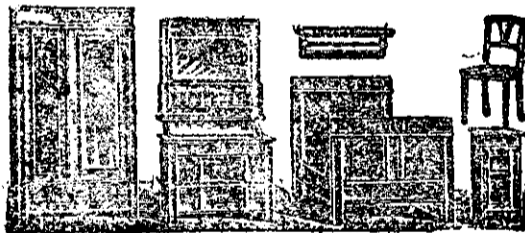
Vinuri curate, bucătărie gustoasă, în fie-care Vineri tocană de pește, trebere și rachiu de prună.

Roagă binev. sprijin

Égető Jánosné.

Magazin de mobile

KUNSCH ANTAL
tâmplar de edificii și mobile
NAGYENYED, Rozsa-utca.
(Vis-à-vis de casa comitatului.)

Primește orice lucrări de edificii. Are în depozit aranjamente complete pentru odăi, lucrate în atelierul propriu în cel mai modern stil, de la cele mai ieftine până la cele mai bune, după planuri proprii sau la comandă. — Pentru lucrările mele primesc garanția cea mai extremă. Mare asortiment de mobile de alamă și fier, deasemenea și fotolii.

Fluid pentru turiști de Kwizda.

Marca de scutire a șerpelui.

Mijloc aromatic probat de fretac pentru întărirea și câștigarea puterii vinelor și mușchilor, contra podagrei, reumei, ischiășului, junghiușilor în coaste etc. pentru turiști, vinători bicicliști și călăreți ca mijloc de întărire și re-ăstăgarea puterilor după drumuri obositoare.

Prețul unei 1/4 sticle cor. 2— 1/2 sticlă c. 1-20, veritabil se capătă în farmacii. Catalog de prețuri gratis și franco se capătă prin depozitul principal.

Franz Johann Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-ungare; reg. române și reg. bulgare. **Korneuburg bei Wien g.**

NIKOLIN - Timișoara - (Centru). str. Takarekpenztár 4.

== Articole de coafură specială. ==

Reglamente

Chignon, împletituri, turbane, plete, transformării, peruce, bandouri.

Specialității de parfumerie, garnituri pentru curățitul mânilor, noutăți de piepteni, orno și antrepozite pentru păr.

Mare depozit în articole de toaletă, ape de păr, pudră.

Primul salon pentru conservarea, ondularea, spălarea, culorarea și curățirea părului din Ungaria de sud.

: Prețuri moderate. :

Comande prin poștă se efectuează prompt. Preț — — — curent gratis și franco. — — —

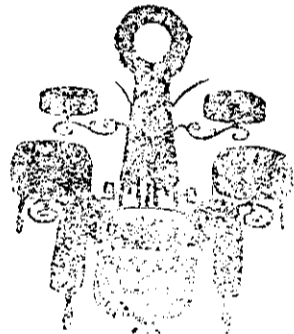
Magazinul de blănărie și cojocărie Ilie Șteflea

Sibiu—Nagyszombat, Grosser Ring No. 18.

Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie **bogatul asortiment de blănărie** cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie; mantale de blană, blane de călătorie, —

manșoane, boale căciuli pentru domni și doamne ultima modă și lucrate cu gust. Prețuri ieftine. —

Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptuire, căptușirea și colierea mantalilor. Serviciu prompt și conștiințios. Numai marfă bună și execuție de I-u rang.

Fabricație din țară prima calitate! Stoboare de sârmă tari și trainice!

In atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de vânătoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, Vi., Aréna-ut 126 sz.
Telefon 120—89. — — — Telefon 120—89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru mașini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

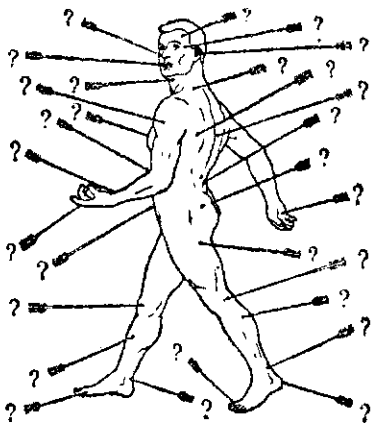
!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, burlane pentru schintei, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și storiuri pentru fereste de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

Ai dureri?

I. După cât știu Elsa fluidul lui Feller alină durerile, le vindecă și alungă slăbirea, vindecă repede și sigur reuma, boala de nervi, junghiuri, dureri, influență, răceli, durere de cap, dinți și de șale, cărceii dureri de ochi, migraenă și alte dureri cari nu sunt amintite aici. Fluidul Elsa al lui Feller are efect neîntrecut la răgușeală, guturai, dureri pe piept și gât, și a organelor respiratorii și a tuturor boalelor contrase din răceală. E veritabil numai dacă fiecare sticlă poartă numele lui FELLER. 12 sticle mici sau 6 duble ori 2 speciale costă franco 5 cor.

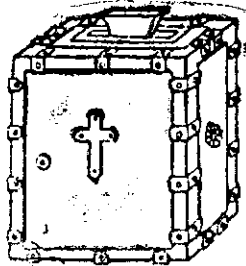
II. Mai aducem apoi la cunoștință că mit de oameni folosesc cu rezultat admirabil hapurile Elsa Rebarbara contra perturbațiilor stomacale, sgâr-ciurilor, lipsei de apeteț, arsuri de rinichi, noma, indispoziție, bizare, lipsă de scaun, dureri de cezum și alte perturbații a organelor de mistică. 6 cutii 4 cor. Să ne păzim însă de imitații și să facem comanda act pe adresa:

Eugen V. Feller, farmacist în Stubica Centrala 122 (cott. Agram).

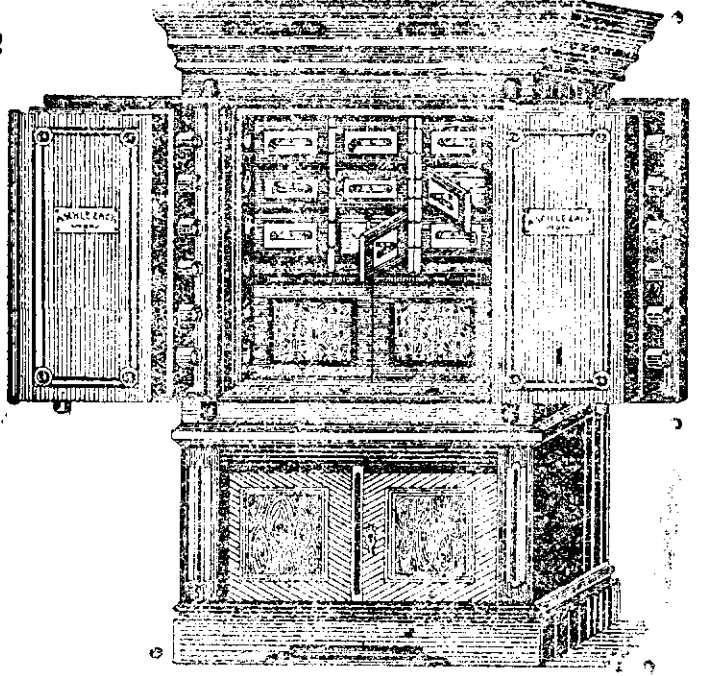
A. SCHLEZACK fabrică de casse pentru bani și tresoare în

Sibiu-Nagyszeben, Lederer-g. 2.

Fabrică casse cu sertare din scyllolith și asbest incombustibile, recunoscute de cele mai bune. Scutare și casse panțerate sigur din antogen și thermit, camere panțerate, casse pentru acte, casete, prese pentru copiat, lacăte de siguranță, etc.

Referindu-vă la ziarul nostru vi-se trimite prețuri curente gratuit și porto fr. Fabricare din materialul cel mai bun.

Motoare șvedeze pentru olei brut!

(Brevetul lui Hirsch Frank, Stockholm)

în poziție orizontală și verticală.

Mașini motorice ieftine și sigure, se pot instala oriunde.

Motoare sistem D'esel. Motoare cu gaz.

?

Motoare cu benzină,

în cea mai bună execuție!
Execuție promptă.

Surányi Victor

inginer tehnic diplomat,
fabricant de mașini agricole
Bpest, VI., Teréz-körut 21.
Cereți catalog.

Reclama e sufletul comerțului

Câteva cuvinte asupra boalelor secrete!

E trist, — dar în realitate adevărat că în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea acelor oameni, a căror sânge și sucuri trupești sunt atrofiată și cari în urma ușurinței din tinerețe și prin deprinderi rele și-au sdruccinat sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul suprem ca acestel stări îngrozitoare să se pună capăt. Trebuie să fie cineva care să dea tinerimei deslușiri binevoitoare, sincere și amănunțite în tot ce privește viața sexuală — trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și încredințeze fără teamă, fără sfială și cu încredere necazurile or secrete. Dar nu e în deajuns însă a destăinui aceste necazuri ori și ori, ci trebuie să ne adresăm unui astfel de medic specialist, conștiințos, care știe să dea asupra vieții sfaturi bune sexuale și etio a ajuta și morburilor ce deja eventual există, atunci apoi va încetă existența boalelor secrete.

De o chemare atât de măreață și pentru acest scop e institutul renumit în toată țara al Dr-ului PALOCZ, medic de spital, specialist, (Budapesta IV, Muzeum Körut 13. unde pe lângă discreția cea mai strictă, primește ori cine (atât bărbații cât și femeile) deslușiri asupra vieții sexuale, unde sângele și sucurile trupești ale bolnavului se curăță, nervii i-se întăresc, tot organismul iuse eliberează de materiile de boală, chinurile sufletesti i-se înlășese.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice dr. PALOCZ vindecă deja de ani de zile repede și radical cu metodelor său propriu de vindecare, oțlar și cazurile cele mai negleșe, ranele siflice boalele de țeve, bășică, nervi și șira spinării, începăturile de confușie a minții, urmările oroniei și ale sifilului, erecțiunile de spaimă, slăbirea puterii bărbătești (impotenta), vătămurile, boalele de sânge, de piele și toate boalele organelor sexuale femelești. Pentru femei e sală de așteptare separată și egire separată. În cece privește cura, departarea nu este pledecă, căci dacă cineva, din orice cauză, n'ar putea veni în persoană, atunci i-se va da răspuns amănunțit foarte discret prin scris-are (în epistolă e de ajuns a se înlătură numai marca de răspuns). Limba română se vorbește perfect. După încheierea curei, epistolele se ard, ori la dorință se retrimite fie-cărui. Institutul se îngrijește și de medicamente speciale. Vizitele se primesc începând dela 10 ore a. m. și până la 5 ore p. m. (Duminea până la 12 ore a. m.) Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist, Budapest, dela 1 Nov. IV., Muzeum körut 13.

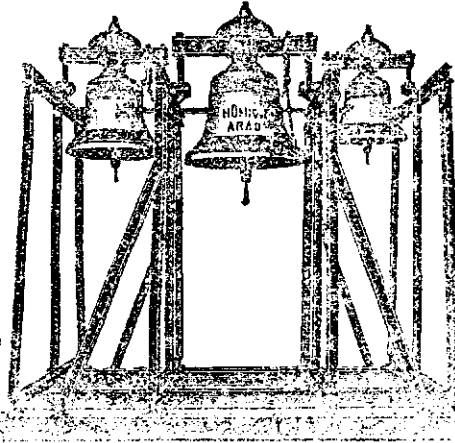
Frideric Hönig

turnătorie, fabrică de clopote și metal, aranjată pe motor de vapor

Arad, strada Rakoozi Nr. 11-28.

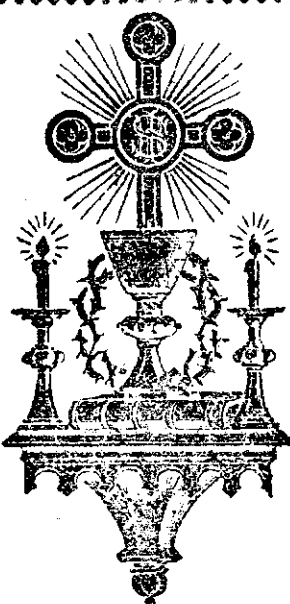
Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de stat.

Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele mai favorabile condiții de plătire — recomandă clopotele sale cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avantajul că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și aceluiași tare și cu șunet adânc — se face o economie de 20—30% la greutatea metalului. Recomandă totodată clopote de fer ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror întrebuințare clopotele se pot scuti de crepat chiar și cele mai mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul. Recomandă apoi transformarea clopotelor vechi în coroană de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou a clopotelor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nouă pe lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrații — la dorință se trimite gratis

Dipl. de onoare Lovrin 1902. Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.
Intemeiat la 1888. Telefon pentru comit. și oraș 488.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE
In colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preoțimii cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserici capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue

- sau altfel de ajusturi bisericești -
tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele lau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

„LANER“ cremă neunsuroasă.

Cel mai nou product higienic pentru curățirea părului și înfrumusețarea lui. Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înfierbântări, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta ziua se poate folosi mult mai cu succes. 1 teglă 1 coroană.

„Laner“ pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la baluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă încrețurile și e cu totul nestrucăcioasă. În culorile: roza, albă și cremă 1 cutie 1 coroană.

„Laner“ săpun 1 bucată 60 fileri.

„Laner“ pastă pentru dinți 1 doză, 1 cor.

„Laner“ apă pentru gură Bună pentru dinții scorburoși și gingiile burefoși, contra mirosului greu de gură. 1 sticlă cor. 1-60; jumătate sticlă, 80 fileri.

„Laner“ esență pentru păr Excelentă pentru înălțurarea mărteței și contra căderii părului 1 sticlă, 1 cor. 30 fileri

„Laner“ pomadă pentru creșterea părului. 1 teglă 4 coroane.

„Laner“ vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet or în blond părul sur și cărunț. Nereușita colorii e exchisă. La comande să se noteze că părul încărunit în ce coloare să se vâpsească (negru brunet). Un carton 4 coroane

„Laner“ apă care face părul blond Pentru a vâpsi în timp scurt, în băl, auriu, părul blond, roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 cor.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476.

Pentru înconjurarea contrafacerilor numai „Preparatele lui Rudolf Laner“ ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare“ a lui Rudolf Laner, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 70.

Imprumuturi cu amortizație și imprumuturi pentru funcționar, vinderea și cumpărarea de moșii și parcelarea lor o mijlocește mai avantajos: ==

Biroul de intermedare:

■ Vig Lajos ■

Arad, Piața Arpád Nr. 5.

— Telefon Nr. 671. —

KLINGE ANTAL

pictor bisericesc și de icoane sfinte în Nagyvárad, Szent János-u. 11.

Pregătește gratis tot felul de planuri pentru iconostase și plafoane bisericești.

Ține în depozit cruci mari pentru drumuri de țară și duleie.

Horváth István

fabricant de instrumente muzicale în Budapesta, Rákoczi-ut 51.

Recomandă pe lângă prețuri moderate

pianuri, cimbale, pianine, violini, flaute, harmonice, precum și tot-felul de instrumente muzicale. Prețul școlii Kulifay pentru învățatul cimbalei 7 cor. Țin în depozit piese românești pentru cimbale. Catalog (ilustrat) de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

CANARINI!

Cele mai frumoase cântărețe moderne cântă ziua și la lumină. Cântăreață tină 4, 5 fl. de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele canarine Seifert și verzi dela 10 fl. în sus.

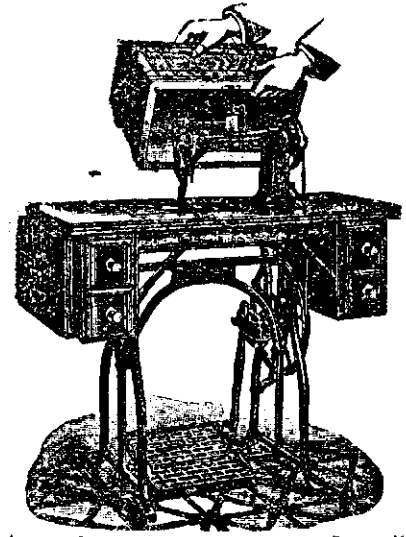

Ouătoare 1, 2, 3 și 4 fl. după soiul. Catalog de prețuri despre papagal, pasări transmarine măimute și câini de soi se capătă înainte trimițând 20 fil. Pentru ajungerea comenzilor la loc în viață se garantează. — Comenzile se pot face la

DIÓSZEGHY és Társa, Oradea-mare-Nagyvárad.

Cea mai mare prăvălie de animale din Ungaria.

Cea mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat în 1850.

Reinhold ZOLLER

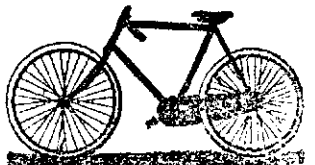
măiestru mechat FENÉRTÉMPLOM Schillergasse 8. lângă „Burg“.

Își recomandă în public din

loc și provincie marele său atelier mehanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete. Ține în depozit tot-felul de gramofone și plăci.

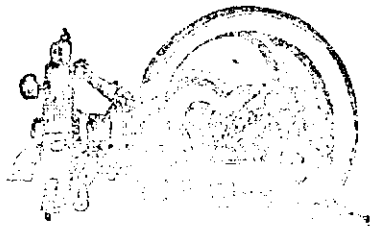
Ține în depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă și industrie, așa d. e. părți singurătore de mașini și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

Fabrica de motoare A. G. din Drezda.

Cea mai veche și mai mare fabrică de motoare din Germania.

Expedeză renumitele motoare și locomobile de benzin, uleu brut, gaz și petrolu precum și motoare absorbitoare de gazuri. — — —

Noutăți neîntrecute.

— Generator absorbitor de gazuri — UNIVERSAL.

Spesele de mănare și puterea de cai costă numai 1 fil. pe oră.

Reprezentat general:

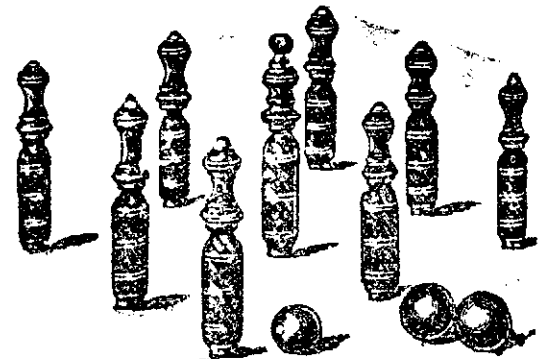
Ignác Gellert & Comp. Budapesta, Teréz körút 41. — Telefon 12-91. Garanță deplină. — Condițiuni favorabile de plată.

Trebtscher Sándor

strungar

— PANC SOVA, Gizella-utca —

vis-à-vis de hotelul KONTELOVITS.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru butii, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare toffelul de articlii pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Serviciu prompt. Obiecte admirabile.

— Prețuri ieftine. —

SZATMÁRI KŐIPARGYÁR

— HARKÁNYI EDE — sculptor și pietrar în SZATMÁR-NÉMETI. —

Lucrări: Sculptură și monumente, altare amvoane, grilaje, bazine, statuete, rugi, cruci, pietre pentru mormint, etc. etc.

Clasa arhitectonică: Canouri, mauolee, poduri, — — scări balustrade, pavagii ș. a. — —

Clasa de morărit. Pietre de moară franceze, rijnli — — pentru sământă și sare, tocile etc. — —

Numai lucrări de gust și execuție specială, pe lângă — — prețurile cele mai convenabile. — —

Se fac gratuit deseneuri, rezervându-se dreptul de — — proprietate. — — Vă rog să fiți atenți la firmă. — —

Lemne de foc!

bune, uscate și despicate

se pot căpăta la gara din Borossebiș

încărcate în vagon cu 110 Cor.

Informațiuni mai detaliate dă

Kecskés Sándor, Borossebes (c. Arad).

IGNA DEMIAN

coloratură de haine,
curățitorie chimică,
și mașină cu aburi de
spălat rufe albe în
UJ-SZENT-ANNA.

Coloroz (văpsesc) și curăț chimic: tofelul de vestminte bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stoffe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangi-curi etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinele mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acurateță.

Fillala în Arad, la
Iosif Ștefan, pe plața Tököly.
(în casa bisericii române).

Prima atelier ardelenă aranjată cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrica de pietrii monumentale.

FERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru pietar.

Atelierul central și magazinea: **Kolozsvár, Dézsosza-u. 21.**

Magazin de pietrii monumentale, fabricate propriu din: marmoră, labrador, granit, sienit etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.

Biroul Central:
Nagyszeben, Fleischer gasse 17.
Fihale: Déva, Nagyvárad.

STEFAN SLADECK IUN.

FABRICĂ DE MOBILE

VÎRSET

strada

Kudritzker No. 44-46.

: Cea mai renumită :
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

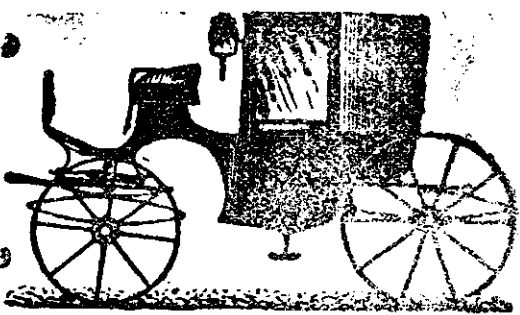
Mare depozit de pianee excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

MAJOROS JÓZSEF

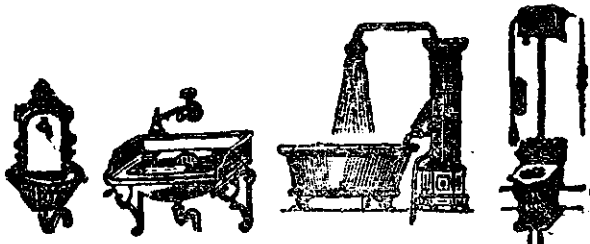
fabricant de trăsuri

Lugoș, Str. Andrei Nr. 5.

Magazin permanent de trăsuri noi și — prefăcute. —
Reparaturi și orice lucrări din ramul acesta se efectuează repede și prompt.
Lucru bun, serviciu solid și conștiințios

Apaducte.

Cei ce doresc apaducte ieftine să se adreseze la antepriza lui **Pichler Ignátz, Cluj, Szép-u. I.** cunoscut atât în Budapesta cum și întreaga țară. Telefon Nr. 779.
— Primește pelângă garanție orice lucrări din acest ram ca introducerea de apaducte și canalizare trebuincioasă pentru castele, comune, spitale, casărmi și școli. — Specialist în sondaj. — Primește pe lângă condiții avantajoase ținerea în ordine și repararea caselor în cursul unui an. — Prospecte gratuit.

Telefon 594.

Telefon 594.

Institut de împrumutat pânze de dril și saci.

BRAUN MIKSA

negustor de fulor in și urzică.

ARAD, Piața Boros Béni Nr. 1.

Depozit pentru desfacere:

Saci	Fulor	Sfori de tatun
Pânze	Sfori pentru vie	Pinză de împac.
Valtrapuri	Sfori p. saci	Rețele de paturl
Asternuturi	Spagat p. pachete	Saci p stors strug.
Fringhii	Sfori de legat	Fringhii p. snopi.

Cumpăr și vând saci de făină și țărițe, folosiți.

Cu punerea frigului

toți se îngrijesc de câștigarea celui mai ușor mod de încălzit și zădarnic ai lemne multe, dacă cuptorul ți-e rău, pentru-că cu un cuptor bun se economisește

50% de lemne.

Deci, dacă voiești să ai

Cuptor bun pentru încălzit

cu lemne sau cărbuni, să binevoiești a osteni până la fierăria lui

Pöhm János

vis-à-vis de statuia martirilor, unde pe lângă prețurile cele mai moderate poți căpăta cuptoarele cele mai bune și mai frumoase.

Magazin stabil bogat asortat cu

mașini sistem „John”
pentru spălat cu aburi

cu cari se economisește 75% timp de lucru și material de încălzit.

Telefon 670—579.

Telefon 670—579.

Inainte de ce ți-ai fi cumpărat

lemnele de trebuință **foc** pentru

cereți deslușiri asupra prețului,

căci eu nu numai că

vînd cele mai ieftine

lemne de foc

prima calitate

ci pentru un florin de stăngen le și tai cu fe-
restrăul propriu circular.

Așteptând binevoitorul sprijin, sunt

Cu deosebită stimă:

PETRU NOVAC,

negustor de lemne în

Arad, Óvár-tér 10 (lângă pod) și Teleky-u 4.

Lemne de foc mărunțate expedez acasă.

Rennumita fabrică de automobile de motoare

THE CAMPBELL

— furnisează cele mai rezistent clădite —

**motoare și
locomobile**de benzină,
olei brut,
gaz și
gaz condensat.Cea mai sigură
mai ieftină și
regulată funcțio-
nare. — Prețuriieftine, condițiile
cele mai avan-
tajoase de plată.
Garanție deplină

Agentura generală:

Victor Korányi, Budapesta, VI.,
Str. Franz Liszt No. 9.
64. Telefon 64.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICIARAD,
Forray-utca Nrul 2.Postavuri de reve-
renzi, brîuri preo-
țești, roșii, vânăte și
:: negre. ::Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit
noutățile de toamnă
în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
cretoane, batisturi și multe alte articole
cari nu se pot toate înșira. ☹ ☹Cea mai bogată ma-
gazie în articlii pen-
tru sfintele biserici
: și preoți :

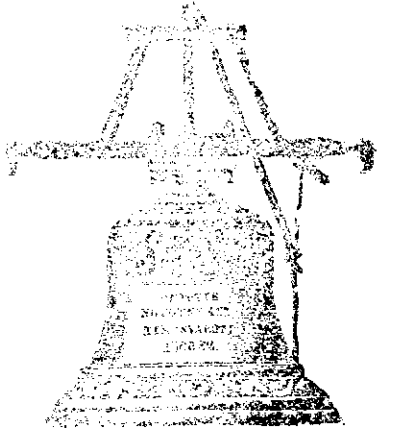
Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Spania în 1894.

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fer pentru clopota, a lui

ANTONIU NOVOTNY - TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul inventate în mai multe ocazii, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intens și, mai răsunător, mai lungă, mai plăcut și cu vibrație mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu. Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sine stătătoare, — spre preajustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut și spre turnarea de toacă de metal. Prețuri-conveniente ilustrate gratis.

Birou de informație.

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincă, m'am hotărât să deschid în **Budapesta** un **Birou de informație.**

Ori-ce informație referitor la petițiile înaintate la ministerii, Curie, judecătorii etc., ori-ce informații comerciale și în general în ori-ce cauză — dau în decurs de 2—3 zile, ori-și-cui resolvând toate chestiile în modul cel mai cinstit.

Fac mijlociri comerciale, comande, etc. etc.

Taxa pentru informație 3 cor. și spesele de poștă pentru răspuns.

L. Olariu, Budapesta,
Budapest, Lajos utca No. 141. III/19.

OH! DOAMNE!

Mă 'nădușe afurisita de tuse.

In contra tusei, răgușelei și flegmei s'a dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.

— Prețul unei cutii 1.20 cor. —

— O cutie de probă 50 fleri. —

Depozit principal la:

farmacia „**MADOR**” gyogytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

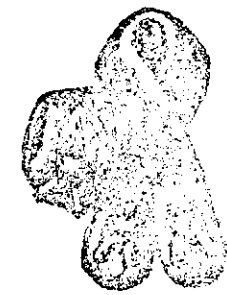

»Pastilele lui Egger» m'au vindecat îngrabă!

Se poate capăta în Arad la farmaciile: Berger Cyula, Földes Kelemen, Hauer Lajos, Hajós Árpád, Krebsz Géza, Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Mátyás, Vojték Kálmán și la drogeriile: Nestor Hanzu și Vojték és Weisz. — In Györök la farm.: Masznik Dániel. — M.-Pécska: Adler Gy. Lajos. — O.-Pécska: Ioan Rocsin. — Simánd: Csiky Lukács. — Sikszon: Füredi Ede örök.

Dózsa János măiestru -
cojocar în
Nagyvárad, Zöldfa-passage Nr. 9.

Se recomandă ca măiestru perfect în ra prepararea tuturor articulelor aparținătoare acestei tranșe precum:

guleră preparative, guleră boș, manșone (muff) în execuție modernă și după cel mai elegant gust. Blane și tocuri de picioare, etc

Reparațiile se execută prompt.

Ingrijirea frumuseții.

Crema Gladys (No II) pentru folosirea de ziua înălbește fața ca zăpada, o face moale catifelată și lucioasă. Ea înlocuiește de minune chiar și pudra. Prețul 2 coroane.

Efectul *Cremei Gladys (No I)* pentru folosirea de noapte nu se arată imediat, însă după o folosință după câteva săptămâni ea are un efect plăcut și natural asupra feții, îndepărtând ori-ce pată și necurătenie din față. *Crema Gladys No I.* pentru folosirea de ziua după o folosință scurtă între în privința efectului orice mijloc cosmetic similar. Efectul deosebit al acestui cosmetic excelent constă în aceea, că despoaie pe neobservate suprafața urtă a feții și îndepărtează petele și alte necurății din față, îi dă feței o suprafață nouă.

Crema Gladys este cel mai mare dușman al petelor și necurățiilor de piele cauzate de soare și de agitația aerului.

Prețul 2 cor. Preparator: **Vig Béla**, farmacie la »Impăratul roman«, Budapesta, II., Fő-utca 54.

Grădini și Parcuri

transformează și plănuiește:

Nagy Sándor, Arad,

Illés-utca No. 66.

Cultivarea proprie a pomilor de lux și a tufelor de ornament.

Atențiune!

SINGURUL INSTITUT DE ASIGURARE

:: ARDELEAN ::

TRANSYLVANIA

Str. Clisnădiei 5. **SIBIU.** Str. Clisnădiei 5.

Recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile, etc. pe lângă premii recunoscute de cele mai ieftine și în cele mai favorabile condiții, cum și

Asigurări asupra vieții

(pentru învățători și preoți români gr.-or. și gr. cat. dela așezămintele confesionale cu avantajii deosebite), pe cazul morții și cu termen fix, cu plătire simplă sau dublă a capitalului; asigurări de zestre (copii), pentru serviciul militar, și asigurări pe spese de înmormântare, mai departe asigurări de accidente corporale, contra infracției (furt prin spargere) și asigurări de pagube la apaducte.

Prospecte în combinațiunile cele mai variate se trimit și se dau gratuit, ori-ce informații în birourile Direcțiunii, strada Clisnădiei Nr. 5 și la toate agențiile.

Persoane versate în achiziții, cari au legături bune, se primesc în serviciul institutului în condiții foarte favorabile.

Atențiune!

Eugen Lieblich

fotograf

Sibiu—Nagyszeben—Hermanstadt
Erzsébet u. No 56 (casa proprie).

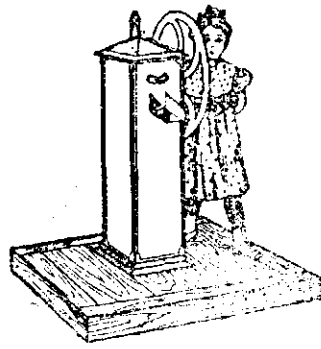
== Execută totfelul de icoane artistice. ==
Platinatipie, icoane simple, mici și până la mărime naturală. **Picturi renumite în oleu** în toată mărimea, după orice fotografie mică. **Fotografierea copiilor** executată modern, fotografiere în grup și familie, se știe, că atelierul acesta în privința mărimii este primul. —
Atelierul în timp de iarnă este încălzit, se poate fotografia chiar și pe timp ploios.

Prețuri moderate.

Cu deslușiri servesc.

Kuceses Károly atelier de mașini în Makó

Recomandă pompele sale mai noi cu lanț brevetate sântâni executate în atelierul propriu care au preferința, că sunt ușoare, nu îsghiță, foarte durabile, ocupă loc puțin, umblă ușor și sunt atât de plăcute, încât sunt o podoabă pentru curte. **Catalog de prețuri la dorință — se trimite gratuit: Kuceses Károly, Makó** — (Măcău, comitatul Cernaui).

Telefon 184.

Premiat de mai multe ori.

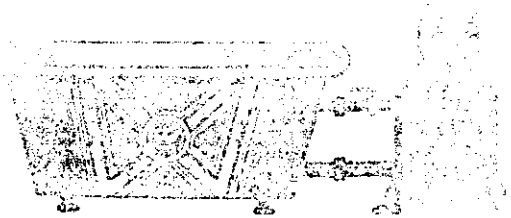
Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de obiecte de metal

Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

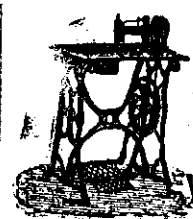
Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de **tinichiglerie** și anume: **vane de scaldat**, de șezut și pentru copii, — scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, ulcioare și căni. **Catalog de prețuri la dorință gratuit.**

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ține. Conduct pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes”.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenicii se primesc cu condiții foarte bune.

M. Schromm mechanic

Brașov—Brassó
Hosszú-utca No. 27.

Recomandă în atențiunea onor. public din loc și jur

marele său atelier mehanic aranjat în Brașov, Hosszú utca 27, unde se efectuează tot-felul de lucrări atingătoare în aceasta brașovă, precum:

mașini de cusut, biciclete, gramofone și apaducte, pe lângă prețurile cele mai convenabile și execuție solidă și punctuală.

MOBILE BUNE

cu prețuri favorabile

se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba.

în

Nagyvárad

Sas-utca Nr. 7.